

ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

ΕΡΓΟ: ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

«ΑΝΟΙΚΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ» -

**«ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ»**

Τ Ε Χ Ν Ι Κ Η   Ε Κ Θ Ε Σ Η

Η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη
Τμήματος Μελετών & Τεχνικών Έργων

Η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη
Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Παπαϊωάννου Ειρήνη
Πολ. Μηχανικός Τ.Ε

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

Καραγεώργου Παρασκευή
Πολιτικός Μηχανικός Τ.Ε

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Σερεμέτη Λαμπρινή
Πολιτικός Μηχανικός Π.Ε

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	3
3 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΣΗΣ-ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	6
3.1 ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΡΓΟΥ	
3.1.1 Γενικά	6
3.1.2 Πολεοδομικά δεδομένα-σχετική νομοθεσία-εγκρίσεις	6
3.1.3 Γεωμορφολογία	10
3.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	
3.2.1 ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	11
3.2.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ.....	19
4 ΠΡΟΤΑΣΗ.....	20
4.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ.....	20
4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΕΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΝΕΩΝ	
ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ.....	23
4.2.1 ΝΕΕΣ ΧΑΡΑΞΕΙΣ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	23
4.2.1.1 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΩΝ-ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΔΡΟΜΩΝ.....	24
4.2.1.2 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΝΟΒΑ ΜΕ ΜΠΛΕΡΗ, ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ.....	33
ΔΑΥΙΔ ΜΕ ΤΖΑΒΕΛΛΑ ΚΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΟΡΥΔΑΛΛΕΩΣ	
4.2.2 ΥΛΙΚΑ ΔΑΠΕΔΟΣΤΡΩΣΕΩΝ.....	39
4.2.3 ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΣΒΑΣΕΩΝ.....	45
4.2.4 ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ.....	45
4.2.5 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΦΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΑΡΔΕΥΣΗΣ.....	48
4.2.5.1 ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ.....	48
4.2.5.2 ΧΛΩΡΙΔΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ.....	49
4.2.5.3 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ.....	50
4.2.5.4 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΦΥΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΦΥΤΕΥΣΗΣ.....	58
4.3 ΦΩΤΙΣΜΟΣ-ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.....	68
4.4 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	68
5 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	70
5.1 Ο ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ.....	71
5.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ.....	72
5.2.1 Ασθητική και λειτουργική αναβάθμιση.....	72
5.2.2 Περιβαλλοντικά οφέλη-ενίσχυση της αειφορίας.....	72
5.2.3 Κοινωνικά και οικονομικά οφέλη.....	73

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της παρούσας τεχνικής έκθεσης είναι η μελέτη Υποέργου 2 που αφορά τις « Ενέργειες και Διαδικασίες Μελετητικής Ωρίμανσης του έργου » της ενταγμένης Πράξης «ΑΝΟΙΚΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ » . Σκοπός της μελέτης είναι η ωρίμανση του Υποέργου 5 « Παρεμβάσεις Αναβάθμισης Δημοσίου Χώρου για τη δημιουργία του Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου Δήμου Ναυπακτίας » και οι απαιτήσεις του Υποέργου 6: ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ "ΕΞΥΠΝΗΣ" ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.

2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η μελέτη του Ανοικτού Κέντρου Εμπορίου επιδιώκει την ενίσχυση και την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας σε τμήμα καθώς και στο σύνολο της εμπορικής περιοχής της Ναυπάκτου. Στόχος είναι η προώθηση της τοπικής, εμπορικής και οικονομικής ανάπτυξης και η δημιουργία ενός ισχυρού, ανταγωνιστικού και βιώσιμου κέντρου λιανικής πώλησης, όχι μόνο τοπικής, ώστε η Ναύπακτος και η περιφέρεια να εξυπηρετείται με τρόπο που θα ενισχύσει τη ζωτικότητα και τη βιωσιμότητα ολόκληρου του Δήμου. Ταυτόχρονα στοχεύει στην ανάδειξη της ταυτότητας της εμπορικής περιοχής και την προσέλκυση αγοραστικού κοινού από άλλες πιο μακρινές περιοχές μέσω της λειτουργικής και αισθητικής αναβάθμισης της περιοχής παρέμβασης στον κοινόχρηστο υπαίθριο χώρο.

Στόχος είναι :

- η ανάδειξη των σημαντικών πολιτιστικών πόρων
- η αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση
- η εξασφάλιση της προσβασιμότητας και προσπελασιμότητας για όλες τις ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες
- η βιοκλιματική αναβάθμιση του υπαίθριου χώρου
- ο αειφόρος χαρακτήρας των επεμβάσεων
- η αισθητική και λειτουργική ενοποίηση με την ευρύτερη περιοχή

Η ανάπλαση επιχειρεί να αξιοποιήσει την υψηλή τουριστική κίνηση για την τόνωση της τοπικής οικονομίας και να συνδέσει το εμπορικό κέντρο με το παραλιακό μέτωπο τόσο από το δυτικό του άκρο, όσο και από το ανατολικό του άκρο. Έτσι θα βελτιωθούν και

τμήματα του οδικού άξονα, έχοντας ως προτεραιότητα τη λειτουργικότητα και την άνετη προσβασιμότητα των πολιτών και των ευάλωτων χρηστών στις δυο ενότητες της μελέτης.

Συγκεκριμένα, η μελέτη περιλαμβάνει την ανάπλαση δύο διακριτών ενοτήτων στην πόλη της Ναυπάκτου:

- Των οδών Νόβα, Καλατζοπούλου και Επισκόπου Δαυίδ, στο τμήμα από την οδό Κ.Τζαβέλλα έως την οδό Νότη Μπότσαρη, της οδού Βασ.Πλαστήρα (προέκτασης της οδού Καλατζοπούλου) από την οδό Κ.Τζαβέλλα έως την οδό Βαρδάκουλα, καθώς και της οδού Στ. Μπλέρη, που τέμνει διαγώνια το Ο.Τ.136.
- Της οδού Κορυδαλλέως, από την οδό Θ.Νόβα έως την οδό Καθόδου Δωριαίων (παραλιακή) και τμήμα της οδού Ευρώπης ανατολικά της οδού Κορυδαλλέως

Προβλέπεται η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης των δυο ενοτήτων στην πόλη της Ναυπάκτου όσον αφορά τον ανασχεδιασμό του οδικού άξονα τους, των πεζοδρομίων αυτών, των πλατειών στα σημεία συνάντησης των οδών και της υφιστάμενης πλατείας στην οδό Κορυδαλλέως.

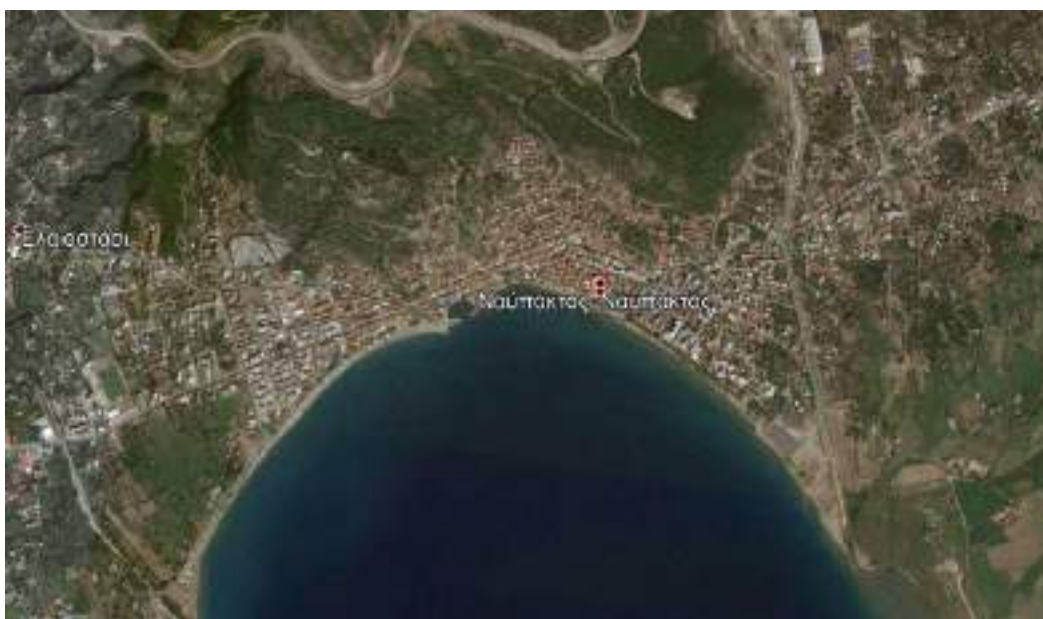
Η νέα πεζοδρόμηση θα γίνει παράλληλα με τις αναγκαίες κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και την ιεράρχηση του οδικού δικτύου.

Πιο συγκεκριμένα η οριστική μελέτη περιλαμβάνει τα παρακάτω:

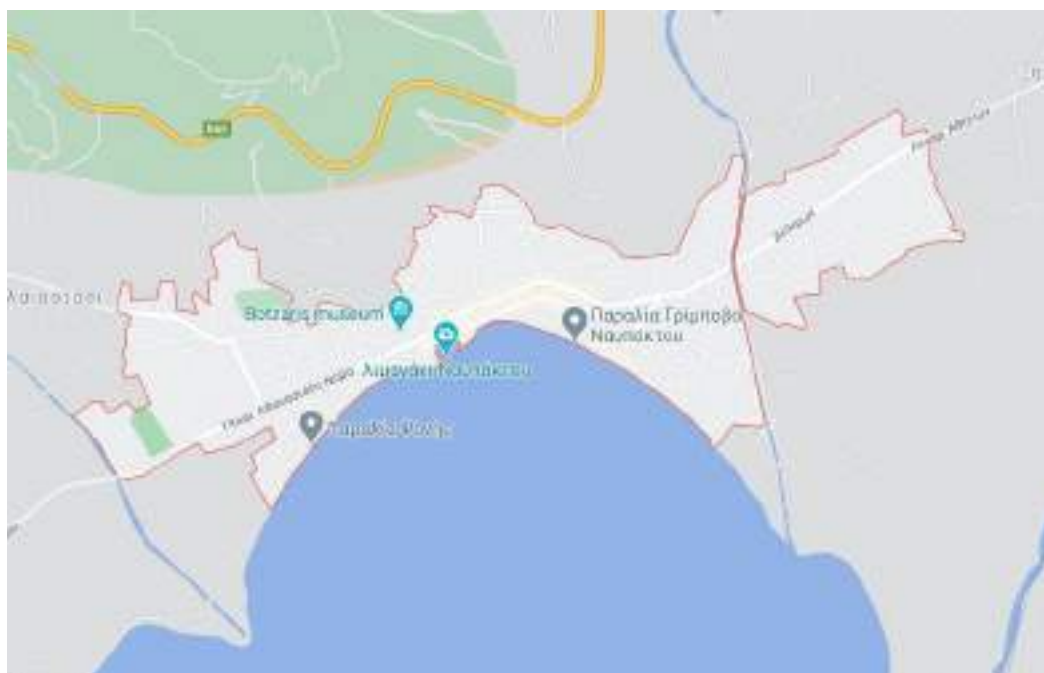
- Ανασχεδιασμό και διεύρυνση των πεζοδρομίων, τροποποίηση του πλάτους και της χρήσης των οδών, ανάπλαση σημείων συνάντησης οδών-πεζόδρομων και δημιουργία μικρών πλατειών.
- Ορθολογικός σχεδιασμός με στόχο τη λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος.
- Κατασκευή ραμπών και όδευσης τυφλών για την απρόσκοπτη διέλευση εμποδιζόμενων ατόμων και ατόμων με μειωμένη ή καθόλου όραση.
- Τοποθέτηση νέου αστικού εξοπλισμού και διευθέτηση των διατηρούμενων υφιστάμενων στοιχείων.
- Μελέτη σήμανσης και ασφάλισης οδικού άξονα στην οποία περιλαμβάνονται η ιεράρχηση του οδικού δικτύου με βάση τις προτάσεις του δήμου, τις προτάσεις της μελέτης και την κυκλοφοριακή οργάνωση: την μετατροπή οδών σε οδούς ήπιας κυκλοφορίας, την πεζοδρόμηση οδού, την δια πλάτυνση πεζοδρομίων,

διαμορφώσεις διασταύρωσης οδών, διαμόρφωση περιοχών ως σημεία μικρών πλατειών, μέτρα για τη διευκόλυνση της κίνησης των πεζών, κ.τ.λ.

- Κυκλοφοριακή οργάνωση: διαμορφώσεις στην διασταύρωση οδών, μέτρα για τη διευκόλυνση της κίνησης των πεζών, κ.τ.λ.
- Δημιουργία χώρων οργανωμένης στάθμευσης
- Καθορισμός θέσης και προμήθεια έξυπνου καθιστικού

Εικόνα 1. Η πόλη της Ναυπάκτου

Εικόνα 2. Όρια της πόλης της Ναυπάκτου

3 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΣΗΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

3.1 ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΡΓΟΥ

3.1.1 Γενικά

Η Ναύπακτος είναι παραθαλάσσια πόλη της Αιτωλοακαρνανίας στον Κορινθιακό κόλπο. Είναι χτισμένη ανάμεσα στο Αντίρριο και στις εκβολές του ποταμού Μόρνου, στο νοτιοανατολικό τμήμα του νομού. Αποτελεί μία από τις αρχαιότερες ελληνικές πόλεις που γνώρισε περιόδους μεγάλης ακμής και συνδέθηκε με σημαντικά ιστορικά γεγονότα. Αυτό επιβεβαιώνεται από την άρτια οχύρωσή της, η οποία ξεκινά από το λιμάνι, συνεχίζεται με τρία αλληπάλληλα τείχη και καταλήγει στο κάστρο.

3.1.2 Πολεοδομικά δεδομένα – σχετική νομοθεσία –εγκρίσεις

Η Ναύπακτος έχει κηρυχθεί ως ιστορικός τόπος και ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους με την: ΥΑ Φ31/51494/3888/18-12-1973 - ΦΕΚ 1486/Β/27-12-1973.

Το 1976 με το Π.Δ. 20-07-1976/ΦΕΚ235Δ/14-08-1976 κηρύσσεται ως Παραδοσιακός οικισμός και κατόπιν με το Π.Δ.28-02-1978/ΦΕΚ153Δ/05-04-1978, επεκτείνεται ξανά το ρυμοτομικό σχέδιο της Ναυπάκτου, ανατολικά και δυτικά του ισχύοντος σχεδίου, σε σχετικά αδόμητες περιοχές και ορίζονται τα όρια του παραδοσιακού οικισμού με το ΠΔ ΤΗΣ 19-10/13-11-1978 (ΦΕΚ 594Δ)

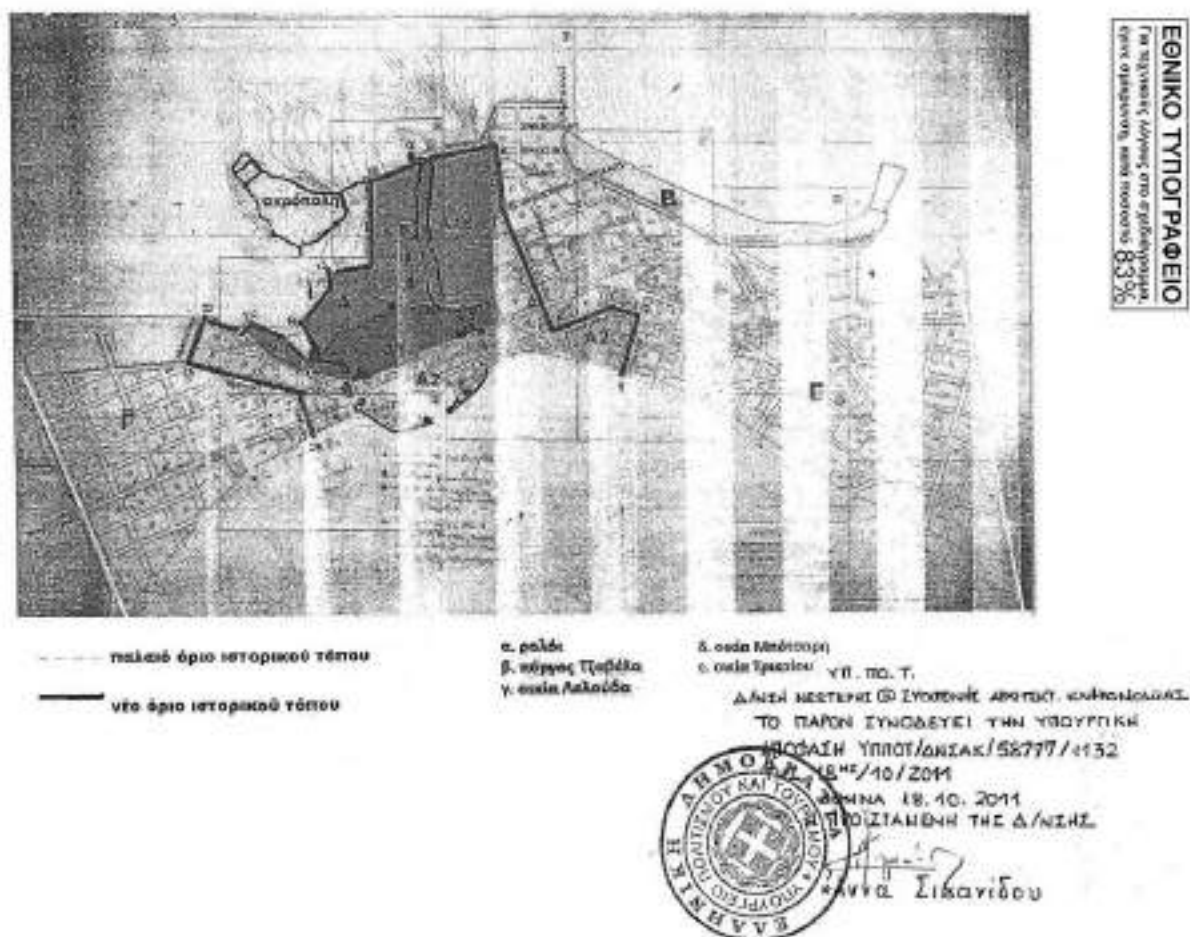
Με το ΠΔ 25/4/2019 ΦΕΚ 198Δ γίνεται επανακαθορισμός όρων δόμησης ως προς τα οικοδομικά βάσει τους Χάρτες του 1976 (βλέπε Εικόνα 3.1,3.2)

Βάσει της Αριθ. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ56/17658/642 γίνεται

Προσωρινή οριοθέτηση αρχαιολογικού χώρου ΦΕΚ 99^ΑΑΠ /24-5-2011

Τέλος βάσει του ΦΕΚ 300/ΑΑΠ/7-11-2011 εγκρίνεται η ανά οριοθέτησης του ιστορικού τόπου της πόλης της Ναυπάκτου, Δήμου Ναυπακτίας (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας, Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (βλέπε Εικόνα 4.)

Εικόνα 4. Σχέδιο ανά οριοθέτησης του Ιστορικού τόπου της Ναυπάκτου-

ΦΕΚ 300/ΑΑΠ/7-11-2011 Έγκριση της ανά οριοθέτησης του ιστορικού τόπου της πόλης της Ναυπάκτου, Δήμου Ναυπακτίας (Ν. Αιτωλοακαρνανίας), Περιφερειακής Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας, Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος

Οι περιοχές επέμβασης διακρίνονται στην ΕΝΟΤΗΤΑ 1 και ΕΝΟΤΗΤΑ 2 και βρίσκονται ανατολικά του λιμανιού της Ναυπάκτου. Χωροθετούνται στο ιστορικό, διοικητικό και οικονομικό κέντρο της πόλης .

Βάσει του σχεδιαγράμματος στην Εικόνα 3.1,3.2 και 4. που συνοδεύει το ΠΔ 25/4/2019 ΦΕΚ 198Δ και το ΦΕΚ 300/ΑΑΠ/7-11-2011, το μεγαλύτερο τμήμα της υπό μελέτης ΕΝΟΤΗΤΑΣ 1, δηλαδή η περιοχή επέμβασης της οδού Νόβα από την Τζαβέλλα έως την Μπότσαρη , συμπεριλαμβανομένης της μικρής διαγώνιας οδού Στ. Μπλήρη , της οδού Καλατζοπούλου από την Τζαβέλλα έως την Μπότσαρη και η προέκτασή της οδός Βασ.Πλαστήρα από την Τζαβέλλα έως την Βαρδάκου, είναι εντός της οριοθετημένης περιοχής και βρίσκεται εντός του χαρακτηρισμένου ιστορικού τόπου.

Η περιοχή της οδού Επισκόπου Δαυίδ από την οδό Τζαβέλλα έως την οδό Μπότσαρη, της ΕΝΟΤΗΤΑΣ 1, δηλαδή όλη η περιοχή της ΕΝΟΤΗΤΑΣ 1 (εικόνα 5.) βρίσκεται εντός αρχαιολογικού χώρου ενώ και οι δυο περιοχές της η ΕΝΟΤΗΤΑΣ 1 και της ΕΝΟΠΗΤΑΣ 2 βρίσκονται εντός παραδοσιακού οικισμού, που περιλαμβάνει τμήμα της οδού Κορυδαλλέως από το ύψος της οδού Θ.Νόβα έως την οδό Καθόδου Δωριαίων, το βορειοδυτικό τμήμα της οδού Ευρώπης σε συνάντησή της με την οδό Κορυδαλλέως και την υφιστάμενη πλατεία που αναπτύσσεται στην οδό Κορυδαλλέως μεταξύ της διασταύρωσης της οδού Κορυδαλλέως με την οδό Ευρώπης και την παραλιακή οδό Καθόδου Δωριαίων (εικόνα 6.).

Η πρόταση θα κατατεθεί στην Εφορία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας και στην Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδας-Πελοποννήσου και Νότιους Ιονίου για την έγκριση των παρεμβάσεων όσον αφορά την μορφολογία και τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν στις ΕΝΟΤΗΤΕΣ 1 και 2.

Εικόνα 5. Περιοχή επεμβάσεων ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Εικόνα 6. Περιοχή επεμβάσεων ΕΝΟΤΗΤΑ 2

3.1.3 Γεωμορφολογία

Η περιοχή των δυο ενοτήτων, που βρίσκονται εντός της πόλης, αποτελεί ανάγλυφο με ήπιες κλίσεις στο μεγαλύτερο τμήμα των οδών, πεζοδρόμων και τοπικών σημείων συνάντησης (πλατειών). Πρόκειται κυρίως για δρόμους με μια κατεύθυνση κυκλοφορίας εκτός από τμήμα της οδού Κορυδαλλέως και την οδό Ευρώπης, οι οποίες βρίσκονται στην ΕΝΟΤΗΤΑ 2, στις οποίες αναπτύσσονται δυο κατευθύνσεις

κυκλοφορίας. Και στην πλατεία Κορυδαλλέως δεν παρατηρούνται έντονες κλίσεις. Σημαντικό στοιχείο της πλατείας αποτελεί η ανάπτυξη των δεξαμενών νερού και η δημιουργία καταρράκτη και πιδάκων μέσω του νερού που εισέρχεται υπογείως από τα ορεινά της πόλης και αποτελεί σημαντικό σημείο αναφοράς της περιοχής.

3.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

3.2.1 ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η ιδιαιτερότητα των δυο ενότητων όσον αφορά το ύψος της είναι ότι ενσωματώνονται οικοδομικές ενότητες με διαφορετικά μεταξύ τους χαρακτηριστικά που καλύπτουν μία περίοδο αρκετών δεκαετιών (εικόνα 7,8,9). Στις δυο ενότητες κατά τον άξονα των οδών παρέμβασης αλλά και οδών κάθετα σε αυτούς, εντοπίζονται παραδοσιακά κτήρια του κέντρου της πόλης (εικόνα 10,11), τα δυο μνημεία προς τιμήν του Δημήτριου Β. Παπαχαλαράμπους στην οδό Τζαβέλλα με οδό Πλαστήρα (εικόνα 12), του Αγέλαου του Ναυπάκτιου δυτικά της πλατείας Κορυδαλλέως (εικόνα 13), ενώ νοτιοδυτικά της ενότητα 2 διακρίνεται ο εντυπωσιακός κήπος του Νόβα, που αποτελεί την νότια πλευρά του Ξενία στην παραλία Γριμπόβου (εικόνα 14).

Εικόνα 7. Ισόγειο κατάστημα, με κατοικίες στον όροφο, οδός Νόβα με Τζαβέλλα

Εικόνα 8. Ισόγειο κατάστημα, με κατοικίες στον όροφο, οδός Επισκόπου Δαυίδ με οδό Μπότσαρη

Εικόνα 9. Κτήριο στην οδό Τζαβέλλα με οδό Νόβα

Εικόνα 10. Παραδοσιακό κτήριο, οδός Τζαβέλλα με οδό Πλαστήρα

Εικόνα 11. Κτήριο Δημαρχείου, οδός Τζαβέλλα με οδό Κοζώνη

Εικόνα 12. Μνημείο Δημήτριου Β. Παπαχαραλάμπους

Εικόνα 13. Μνημείο Αγέλαου του Ναυπακτίου

Εικόνα 14. Ο κήπος του Νόβα, νότια πλευρά του Ξενία στην παραλία Γριμπόβο

Διασχίζοντας τις ενότητες παρέμβασης γίνεται άμεσα αντιληπτό ότι η υποδομή τους δεν είναι αρκετά αναπτυγμένη για να προσεγγίσει τον επισκέπτη ή τον κάτοικο της πόλης, παρόλο που φιλοξενεί αρκετές επιχειρηματικές δραστηριότητες και αποτελεί σημείο αναψυχής και εμπορίου.

Σε συγκεκριμένα σημεία υπάρχουν τμήματα ιδιοκτησιών (οικοπέδων ή κτιρίων) που βρίσκονται εντός εγκεκριμένων κοινόχρηστων χώρων του ρυμοτομικού σχεδίου και συγκεκριμένα στη διασταύρωση της οδού Νόβα με την οδό Μπλέρη, όπου μεγάλο τμήμα του κοινόχρηστου χώρου έγινε κατάληψη από ιδιώτη (εικόνα 15). Σε πολλά σημεία οι είσοδοι των ιδιοκτησιών πραγματοποιείται με κλίμακες δυο-τριών ριχτιών που αναπτύσσονται στο πεζοδρόμιο με αποτέλεσμα να διακόπτεται ο ήδη περιορισμένος χώρος κίνησης των πεζών και έτσι να μη διασφαλίζεται η άνετη μετακίνηση πεζών και εμποδιζόμενων ατόμων (εικόνα 16,17) . Αντίστοιχα όσον αφορά τον αναγκαίο αστικό εξοπλισμό όπως είναι οι κάδοι απορριμμάτων, αυτοί βρίσκονται σε μη οριοθετημένες θέσεις κατανεμημένες χωρίς οργάνωση παρά την οδό (εικόνα 18,19).

Εικόνα 15. Κατάληψη ιδιώτη κοινόχρηστου χώρου, διασταύρωση οδού Νόβα με οδό Μπλέρη

Εικόνα 16,17. Κλίμακες ιδιοκτησιών εντός πεζοδρομίων, περιορισμένος χώρος κίνησης

Εικόνα 18,19. Αστικός εξοπλισμός (κάδοι απορριμμάτων), ανομοιομορφα κατανομημένος

Κατά κύριο λόγο οι εμπορικές δραστηριότητες αναπτύσσονται στο ισόγειο και διαμερίσματα κατοικιών στους ορόφους. Σε οικοδομές που δεν υπάρχουν ισόγεια καταστήματα εντοπίζονται είσοδοι που οδηγούν σε ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, είτε σε ιδιωτικό υπαίθριο χώρο (εικόνα 20). Η οριοθέτηση των οικοπέδων όταν δεν ταυτίζεται το περίγραμμα του κτηρίου με αυτήν, ορίζεται με τοιχίο ενώ διαφορετικά γίνεται με αλλαγή της επίστρωσης δαπέδου εντός του οικοπέδου, χωρίς να υπάρχει οριοθέτηση της ρυμοτομικής γραμμής με κάποιον ιδιαίτερο τρόπο (εικόνα 21).

Εικόνα 20. Ιδιωτικός χώρος στάθμευσης

Εικόνα 21. Υπαίθριος ιδιωτικός χώρος – στάθμευσης

Οι δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί στο μεγαλύτερο μήκος της περιοχής παρέμβασης περιλαμβάνουν στην πλειοψηφία τους το λιανικό εμπόριο και κατοικίες, όπου στους ορόφους κυριαρχεί η κατοικία. Άλλες χρήσεις που συναντώνται και καταλαμβάνουν σημαντική έκταση είναι τα ξενοδοχεία που αναπτύσσονται στην κάθοδο της οδού Κορυδαλλέως από την Θ.Νόβα πριν την διασταύρωση της από ανατολικά με την οδό Ευρώπης (εικόνα 22), καθώς επίσης ο υπαίθριος χώρος που αναπτύσσεται και βρίσκεται δυτικά της υφιστάμενης πλατείας στην Κορυδαλλέως, όπου λειτουργεί κτήριο ως Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών και βρίσκεται ανατολικά του κήπου Νόβα (εικόνα 23).

Εικόνα 22. Μονάδες ξενοδοχείων επί της οδού Κορυδαλλέως

Εικόνα 23. Υπαίθριος χώρος δυτικά της υφιστάμενης πλατείας Κορυδαλλέως

Εκτός των πεζοδρομίων και των οδών κατά μήκος της περιοχής παρέμβασης, υφίστανται τμήματα κοινόχρηστων χώρων που βρίσκονται εντός της περιοχής παρέμβασης που χρήζουν αναβάθμιση.

Στον κοινόχρηστο χώρο στο σημείο συνάντησης της οδού Νόβα με την οδό Μπλέρη (ΕΝΟΤΗΤΑ 1), διαμορφώνεται σήμερα ένα χαμηλό παρτέρι τριγωνικού σχήματος από τοιχίο σκυροδέματος, όπου αναπτύσσονται ελάχιστα δέντρα με φύτευση χωρίς να γίνεται κάποια ουσιαστική συντήρηση αυτού (εικόνα 24). Ανατολικά της διασταύρωσης (ΕΝΟΤΗΤΑ 1), της οδού Πλαστήρα με την προέκταση της οδού Καλαντζοπούλου/οδό Πλαστήρα υπάρχει μια πετρόχτιστη κρήνη που αποτελεί σημείο αναφοράς και υπενθυμίζει τις άφθονες πηγές που υπάρχουν στην πόλη της Ναυπάκτου (εικόνα 25). Βόρεια της κρήνης, σε υπαίθριο δημόσιο χώρο (εκτός περιοχής παρέμβασης) υπάρχει το μνημείο του Δημήτριου Β. Παπαχαλαράμπους. Η απομάκρυνση του περιπτερού στο δυτικό κοινόχρηστο τμήμα της διασταύρωσης της οδού Τζαβέλλα με την οδό Καλαντζοπούλου μπορεί να αποτελέσει σημαντικό σημείο στάσης/συνάντησης τόσο στους επισκέπτες της πόλης, τους κατοίκους της, όσο και επί το πλείστον το αγοραστικό κοινό, καθώς αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα σημεία του εμπορικού κέντρου της πόλης (εικόνα 26). Τέλος από τα σημαντικότερα στοιχεία της ενότητας 2 είναι η υφιστάμενη πλατεία στην οδό Κορυδαλλέως μεταξύ της οδού Ευρώπης και την παραλιακή οδό Καθόδου Δωριέων. Στην πλατεία έχουν πραγματοποιηθεί πρόσφατα επεμβάσεις κυρίως στον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό για την βελτίωση της λειτουργίας του καταρράκτη και του συντριβανιού, όπως και εργασίες πρασίνου περιμετρικά του συντριβανιού. Ωστόσο η περιοχή χρήζει επιπρόσθετων επεμβάσεων, όπως νέας δαπεδόστρωσης, δημιουργία σημείων στάσης, σκίασης και προβολής του νερού με σκοπό την ανάδειξη της ιδιαίτερης θέσης της πλατείας (εικόνα 27). Επίσης στο πεζοδρόμιο δυτικά της πλατείας Κορυδαλλέως αναπτύσσεται το μνημείο του Αγλέαου (Ναυπάκτιου).

Εικόνα 24. Κοινόχρηστος χώρος στο σημείο συνάντησης της οδού Νόβα με την οδό Μπλέρη (ΕΝΟΤΗΤΑ 1)

Εικόνα 25. Πετρόχτιστη κρήνη στη διασταύρωση των οδών Καλαντζοπούλου με την οδό Καλντζοπούλου (ΕΝΟΤΗΤΑ 1)

Εικόνα 26. Κοινόχρηστος χώρος, στην διασταύρωση της οδού Τζαβέλλα και Επισκόπου Δαυίδ (ΕΝΟΤΗΤΑ 1)

Εικόνα 27.1, 27.2, 27.3, 27.4, 27.5. Πλατεία Κορυδαλλέως, άποψη του συντριβανιού, του καταρράκτη και του περιβάλλοντα χώρου (ΕΝΟΤΗΤΑ 2)

Στην υφιστάμενη κατάσταση και στο μεγαλύτερο μέρος του υπό μελέτη τμήματος υπάρχει έλλειψη δικτύου κίνησης πεζών - όδευσης τυφλών, μεταβλητό πλάτος πεζοδρομίων και δεν υφίστανται κατά κανόνα ή δεν τηρούνται περιορισμοί στάσης και στάθμευσης. Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα να ενισχύεται η κυκλοφοριακή συμφόρηση και να δυσχεραίνεται περαιτέρω η διέλευση των πεζών και των εμποδιζόμενων ατόμων από τα σταθμευμένα αυτοκίνητα στα πεζοδρόμια.

Στα διαφορετικά στοιχεία που ενσωματώνονται στα πεζοδρόμια όπως είναι τα δέντρα, η σήμανση, οι κάδοι, οι ράμπες (διαβάσεων και εισόδων οικοδομών), καθώς επίσης και οι διαφορετικές δαπεδοστρώσεις, εντοπίζεται η έλλειψη συνοχής, γεωμετρίας και κανόνων στις ενότητες των πεζοδρομίων ανάμεσα στα διαφορετικά οικοδομικά τετράγωνα όσον αφορά το ύψος, τα υλικά και γενικότερα τις υφιστάμενες χαράξεις.

Επιπρόσθετα σε πολλά σημεία παρατηρείται ανομοιομορφία στις δαπεδοστρώσεις και σημαντικές αλλοιώσεις στην τελική επικάλυψη (λόγω φθοράς). Οι επισκευές που έχουν γίνει κατά διαστήματα είναι σημειακές, ενώ οι επιστρώσεις της οδού παρουσιάζουν ανομοιογένεια, γεγονός που αποδεικνύει ότι δεν υπήρχε έως τώρα συνολική αντιμετώπιση για την επίλυση όλων των επιμέρους προβλημάτων (εικόνα 28,29,30,31).

Εικόνα 28,29,30,31. Υφιστάμενη κατάσταση σε διάφορα σημεία της περιοχής παρέμβασης (ΕΝΟΤΗΤΑ 1,2)

3.2.2 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Πρόκειται για μία περιοχή με μεγάλη δυναμική λόγω του ότι βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, μία περιοχή με εύκολη πρόσβαση (λεωφορείων και κύριους οδικούς άξονες) η οποία παρουσιάζει εκτεταμένες δυνατότητες προαγωγής της αειφόρου ανάπτυξης.

Συγκεκριμένα η ανάπτυξη της πλατείας Κορυδαλλέως, μπορεί να οδηγήσει στην αποσυμφόρηση του αστικού ιστού της πόλης.

Η εφαρμογή της μελέτης θα προσθέσει έναν πόλο ανακούφισης στο κέντρο της πόλης και θα συμβάλλει στην αναβάθμιση της περιοχής.

Χαρακτηριστική είναι η έλλειψη χώρων πρασίνου, δεντροφύτευσης και έλλειψη συντήρησης του υφιστάμενου χώρου πρασίνου κατά μήκος των πεζοδρομίων. Οι ελάχιστες διάσπαρτες εκτάσεις είτε δεν συντηρούνται (περιοχή διασταύρωσης οδού Νόβα με οδό Μπλέρη), είτε δεν μπορούν να αξιοποιηθούν και να προσελκύσουν τους πολίτες λόγω της υφιστάμενης έως τώρα διαμόρφωσης (περιοχή πλατείας Κορυδαλλέως). Η απουσία πρασίνου σε μία τόσο μεγάλη σε έκταση περιοχή εντός του κέντρου μπορεί να συντελέσει στην αστική υπερθέρμανση.

Όλες οι παραπάνω παρατηρήσεις και τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί αποτελούν το αντικείμενο προβληματισμού για τη σύνθεση της νέας πρότασης.

4 ΠΡΟΤΑΣΗ

4.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Ο δημόσιος χώρος λειτουργεί και διαμορφώνεται από τα κτίρια που τον περιβάλλουν, τις σκληρές ή μαλακές επιφάνειες (επιστρώσεις δαπέδων, φύτευση, κτλ.), τα τρισδιάστατα στοιχεία που ενσωματώνονται σε αυτόν (φωτιστικά σώματα, αστικός εξοπλισμός, δέντρα, κτλ.) και από τους ίδιους τους ανθρώπους - χρήστες.

Γενικότερα η αρχιτεκτονική σύνθεση ενός υπαίθριου αστικού χώρου πρέπει να ενσωματώνει όλα τα λειτουργικά στοιχεία και να χρησιμοποιεί σωστά τις διαφορετικές κλίμακες των επιμέρους στοιχείων της σύνθεσης, τη γεωμετρία, τα υλικά, τις υφές και τα χρώματα για να δημιουργήσει ένα αισθητικά άρτιο αποτέλεσμα.

Στις πόλεις συναντώνται δημόσιοι χώροι διαφόρων κλιμάκων, οι οποίοι είναι παραμελημένοι και υποβαθμισμένοι. Ωστόσο, δεν λείπουν και οι περιπτώσεις όπου αναγνωρίζεται η αξία του δημόσιου χώρου, ο οποίος εν συνεχεία μελετάται (αναλύεται και ανασχεδιάζεται) και τελικά αναδεικνύεται ως ένα ελκυστικό περιβάλλον.

Στην περίπτωση των δυο ΕΝΟΤΗΤΩΝ αναφέρθηκαν προβλήματα τόσο αισθητικά, όσο και λειτουργικά τα οποία επεκτείνονται έως την μετ' εμποδίων κίνηση των πεζών σε

μεγάλα τμήματα των οδών, την ανύπαρκτη ζώνη πεζών σε μικρότερα τμήματα αυτής και την έλλειψη ζώνης κίνησης ΑμεΑ. Είναι εμφανές ότι δίνεται προτεραιότητα στο αυτοκίνητο, τόσο στην κίνηση, όσο και στην στάθμευση ατού, η οποία χρίζει οργάνωσης. Από τα ανωτέρω προκύπτει η ανάγκη για μία νέα πρόταση αναδιοργάνωσης σε όλη της εν λόγω περιοχή, ώστε να αποδοθεί στους πολίτες αναβαθμισμένος ο δημόσιος αυτός χώρος, ο οποίος με τις νέες παρεμβάσεις θα αποκτήσει ενότητα, ομοιογένεια και τελικά ταυτότητα, εξυπηρετώντας τόσο την κυκλοφορία των αυτοκινήτων, με τη νέα κυκλοφοριακή μελέτη, όσο και των πεζών και των εμποδιζομένων ατόμων.

Η αρχιτεκτονική σχεδίαση της παρούσας μελέτης είναι συνυφασμένη με την θέση, την κλίμακα και την οργάνωση του υπαίθριου αστικού χώρου. Η νέα διευθέτηση του αστικού χώρου καθίσταται απαραίτητη για την αναβάθμιση του υφιστάμενου αστικού περιβάλλοντος .

Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για την διαμόρφωση και την κατασκευή, ώστε να μην επιβαρύνουν ενεργειακά το αστικό περιβάλλον, να καλύπτουν τις ανάγκες της αισθητικής – αποδίδοντας ταυτόχρονα έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα στον τόπο παρέμβασης – με ασφάλεια, χωρίς κανένα κίνδυνο και να είναι πρακτικά στην συντήρηση.

Οι προτάσεις αποτελούν μια σειρά από εφικτές κινήσεις, άμεσα υλοποιήσιμες, καθώς αξιοποιούν το υπάρχον δυναμικό που δεν επιτρέπει μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα των προτεινόμενων παρεμβάσεων συνίστανται στα παρακάτω:

1. Στην αισθητική βελτίωση της εικόνας των οδών, των τμηματικών κοινόχρηστων χώρων, της πλατείας Κορυδαλλέως και στη δημιουργία ενός ιδιαίτερου χαρακτήρα
2. Στην απόδοση στους πολίτες ενός δημόσιου χώρου που ικανοποιεί τις ανάγκες του σκοπού λειτουργίας του με τον βέλτιστο τρόπο
3. Στη βελτίωση της λειτουργικότητας και προσβασιμότητας του δημόσιου χώρου με την υλοποίηση παρεμβάσεων που έχουν ως κύριο μέλημα την αναβάθμιση και ανάδειξη των οδών με τη δημιουργία κατάλληλων διαμορφώσεων και σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές

4. Την εναρμόνιση και τη σωστή οργάνωση των τρισδιάστατων υφιστάμενων και νέων στοιχείων
5. Στην διευκόλυνση και ταυτόχρονα στην προστασία των ευάλωτων χρηστών με την εφαρμογή κατά την κατασκευή κατάλληλων πιστοποιημένων υλικών τα οποία ταυτόχρονα θα συμβάλουν και στην επίτευξη της οικονομίας
6. Στην δημιουργία ενός ισχυρού πόλου έλξης
7. Στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη
8. Στην φύτευση για τη δημιουργία ελκυστικών περιοχών και για την ενθάρρυνση νέων μικροκλιματικών συνθηκών. Προτείνεται η φύτευση με φυτά που ευνοούνται από το τοπικό κλίμα, χαμηλής συντήρησης και απαίτησης γενικότερα
9. Στην εμφανή διατήρηση του στοιχείου του νερού στην πλατεία Κορυδαλλέως για τη δημιουργία ενός δυναμικού αστικού τοπίου για τη βελτίωση του μικροκλίματος.
10. Στην αποτελεσματική χρήση της δενδροφύτευσης για την παροχή σκιασμού, φυσικού αερισμού αλλά και έντονης πράσινης αντιληπτικά παρουσίας (αισθήσεις). Άλλα μικροκλιματικά οφέλη που προσφέρει η δενδροφύτευση αφορούν τον δροσισμό, τον φυσικό αερισμό, τη μείωση της ηχητικής μόλυνσης και τη μείωση των ατμοσφαιρικών ρύπων.
11. Η χρήση «ψυχρών υλικών» - cool materials. Πρόκειται για υλικά που ρυθμίζουν αποτελεσματικά την υπερβολική πρόσπτωση της ηλιακής ακτινοβολίας. Χαρακτηρίζονται από υψηλή ανακλαστικότητα στην ηλιακή ακτινοβολία και υψηλό συντελεστή εκπομπής υπέρυθρης ακτινοβολίας. Η υψηλή ανακλαστικότητα είναι η ικανότητα μιας επιφάνειας να εκτρέπει την προσπίπτουσα ηλιακή ακτινοβολία (τόσο την ακτινοβολία στο ορατό φάσμα, όσο και την υπέρυθρη και την υπεριώδη ακτινοβολία που περιλαμβάνονται στο φάσμα της ηλιακής ακτινοβολίας), έχοντας ως αποτέλεσμα μικρότερη απορρόφηση. Ο συντελεστής εκπομπής είναι μια παράμετρος, που προσδιορίζει την ικανότητα ενός υλικού να αποβάλλει ποσά θερμότητας, υπό μορφή υπέρυθρης ακτινοβολίας, δηλαδή τα ψυχρά υλικά αποβάλλουν ευκολότερα τη θερμότητα.

12. Στην σωστή διαχείριση των ομβρίων υδάτων με την κατασκευή νέων φρεατίων, βάσει υδραυλικής μελέτης.

13. Στην χρησιμοποίηση ηλεκτρονικού φωτισμού (Led). Πρόκειται για φωτιστικά σώματα τα οποία εκπέμπουν πολύ λίγη θερμότητα σε μορφή υπέρυθρης ακτινοβολίας, έχουν μεγάλους χρόνους ζωής (μείωση κόστους), παράγουν περισσότερο φως ανά watt (μεγαλύτερη απόδοση), είναι δύσκολο να υποστούν ζημιά από κραδασμούς (ανθεκτικότητα) και δεν περιέχουν υδράργυρο (οικολογία).

Ο σεβασμός του χαρακτήρα της περιοχής όπως το υφιστάμενο φυσικό τοπίο και η ταυτότητα της θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τις προτεινόμενες παρεμβάσεις. Είναι, σημαντικό για τη συνοχή της ντόπιας βλάστησης και το στοιχείο του νερού (περιοχή συντριβανιού-καταρράκτη).

4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΕΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ

4.2.1 ΝΕΕΣ ΧΑΡΑΞΕΙΣ & ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η πρόταση προκύπτει από την ανάγκη της περιβαλλοντικής, αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης των κοινόχρηστων χώρων και την υπάρχουσα έλλειψη πρασίνου που βρίσκονται εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης και κατ' επέκταση τη συνολική εξυγίανση της ευρύτερης περιοχής της Ναυπάκτου. Προτείνεται ως επίκεντρο των βασικών στόχων σχεδιασμού η βελτίωση της λειτουργικότητας και προσβασιμότητας του δημόσιου χώρου και η αύξηση των πυρήνων πρασίνου εντός του αστικού – δομημένου περιβάλλοντος που θα εμπεριέχουν σημεία στάσης και ευεξίας για την προσέλκυση επισκεπτών.

Σκοπός είναι η αύξηση των επισκεπτών στην περιοχή κατά την διάρκεια όλης της ημέρας και της νύχτας με επισκέπτες από όλες τις ηλικιακές ομάδες. Για το λόγο αυτό λαμβάνεται υπόψη η προσβασιμότητα όλων των ατόμων (άτομα με ειδικές ανάγκες, ηλικιωμένοι, παιδιά), με σκοπό την άνετη και ασφαλή μετακίνησή τους σε όλους τους υπαίθριους κοινόχρηστους χώρους. Επίσης προβλέπεται η ανεμπόδιστη πορεία για την πρόσβαση αυτοκινήτων σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (πυροσβεστική, ασθενοφόρο, κ.α.) σε οδό που θα πεζοδρομηθεί και για τη συντήρηση των χώρων από τις υπηρεσίες του Δήμου.

4.2.1.1 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΩΝ-ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΔΡΟΜΩΝ

Η διαδικασία σχεδιασμού έχει ως στόχο την ορθολογική διαχείριση του χώρου. Για το λόγο αυτό μετά από την ανάλυση και την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, έγινε ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και των αναγκών αναφορικά με την έκταση των παρεμβάσεων στα διαφορετικά τμήματα της περιοχής. Προβλέπονται παρέμβαση στα διατηρούμενα λειτουργικά τμήματα, χωρίς π.χ. ανασχεδιασμό των ορίων, ενώ η σχεδόν εξολοκλήρου επίλυση των προβληματικών περιοχών. Οι συνδυασμοί των υλικών παραμένουν αυστηροί με εκφραστική λιτότητα και ενιαίο ύφος σε ολόκληρη την έκταση, λαμβάνοντας υπόψη τις μελέτες ανάπλασης που έχουν εγκριθεί και υλοποιηθεί στην περιοχή της Ναυπάκτου.

Η άρθρωση των τμηματικών οδικών αξόνων προκύπτει γεωμετρικά από ήπιες χαράξεις οι οποίες έλαβαν υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση. Ερευνήθηκαν δυνατότητες ανασύνθεσης της περιοχής στα στενά τμήματα των πεζοδρομίων και όπου μπορούσε να μειωθεί το πλάτος του οδοστρώματος με στόχο την αύξηση και τη δημιουργία επαρκούς χώρου για τη διέλευση των πεζών σύμφωνα με τις απαιτούμενες προδιαγραφές. Με τον τρόπο αυτό δίνεται προτεραιότητα στον πεζό και τον άνθρωπο ΑμεΑ χωρίς να επιβαρύνεται η κυκλοφορία των αυτοκινήτων.

Με την ανακατασκευή των οδών, στόχος είναι να αναβαθμιστεί ο χαρακτήρας της περιοχής και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων που ζουν εκεί, των περαστικών, καθώς επίσης και να διευκολυνθεί η διέλευση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Όπου απαιτείται στις διασταυρώσεις των οδών τοποθετούνται διαβάσεις για την κατά μήκος κίνηση των πεζών. Σε όλες τις διαβάσεις θα κατασκευασθούν ράμπες σύνδεσης των επιπέδων του οδοστρώματος και του πεζοδρομίου για τη διευκόλυνση της κίνησης των ατόμων με αναπηρικό αμαξίδιο, με παιδικά καροτσάκια, καρότσι αγοράς, κ.τ.λ.

Η νέα πρόταση περιλαμβάνει την δια πλάτυνση πεζοδρομίων. Ωστόσο, σε ένα μικρό τμήμα της περιοχής δεν είναι εφικτό, λόγω του ότι πρέπει να καλυφθεί και το ποσοστό δημιουργίας νέων θέσεων στάθμευσης.

Συγκεκριμένα στο οδικό δίκτυο της ΕΝΟΤΗΤΑΣ 1 και ΕΝΟΤΗΤΑΣ 2 πραγματοποιούνται οι εξής παρεμβάσεις:

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

- Το κομμάτι αυτό της οδού Νόβα σχεδιάζεται ως οδός ήπιας κυκλοφορίας. Στην κυκλοφορία των οχημάτων αποδίδεται η ελάχιστη δυνατή επιφάνεια, ώστε να εξασφαλίζεται το απαραίτητο πλάτος για τη διέλευση των πεζών εκατέρωθεν. Η Στ. Μπλέρη αποδίδεται αποκλειστικά στη χρήση από πεζούς.

- Η οδός Καλατζοπούλου από την Τζαβέλλα έως την Μπότσαρη και η προέκτασή της (οδός Βασ.Πλαστήρα) από την Τζαβέλλα έως την Βαρδάκουλα διαμορφώνονται ως οδοί ήπιας κυκλοφορίας, με περιορισμένο πλάτος στο οδόστρωμα και μέγιστη χρήση των πεζοδρομίων. Στην οδό Πλαστήρα δημιουργούνται θέσεις στάθμευσης οχημάτων στα σημεία όπου κρίνεται αναγκαίο. Οι θέσεις στάθμευσης έχουν πλάτος 2,00μ. και μήκος 6,00μ.

- Η οδός Επισκόπου Δαυίδ διαμορφώνεται ως οδός ήπιας κυκλοφορίας, ενώ η πολύ στενή οδός Παπαχριστοπούλου παραμένει ως πεζόδρομος με τη μορφή που έχει σήμερα.

- Όπου είναι εφικτό δημιουργείται ζώνη ελεύθερης όδευσης πλάτους 1,50μ. που λειτουργούν ως πεζοδρόμιο.

-Οι ευρύτερες περιοχές του κοινόχρηστων χώρων στο σημείο συνάντησης της οδού Νόβα με τον πεζόδρομο Μπλέρη και στο σημείο συνάντησης της οδού Τζαβέλλα με την οδό Επισκόπου Δαυίδ γίνεται στο κεφάλαιο 4.2.1.2

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Η οδός Κορυδαλλέως διακρίνεται σε δύο τμήματα:

-Το άνω τμήμα, από την οδό Θ.Νόβα έως την οδό Ευρώπης. Στο τμήμα αυτό η οδός ανασχεδιάζεται για να εξυπηρετήσει τη διέλευση οχημάτων προς δύο κατευθύνσεις, ενώ από την ίδια πλευρά, δυτικά του δρόμου δημιουργείται ζώνη ελεύθερης όδευσης πλάτους 1,50μ. .

- Το κάτω τμήμα, από την οδό Ευρώπης έως την οδό Καθόδου Δωριαίων, όπου στο τμήμα αυτό η οδός χωρίζεται μέσω μια πλατείας σε δύο κλάδους μονής κατεύθυνσης, δημιουργώντας έναν βρόγχο.

Το δυτικό πεζοδρόμιο είναι σημαντικό για την κάθοδο του πεζού προς την παραλία, καθώς διατάσσεται παράπλευρα ενός μεγάλου χώρου πρασίνου. Στο πλάτος αυτό

τοποθετούνται καθιστικοί πάγκοι και δενδροστοιχίες, υπό την σκιά των υφιστάμενων δέντρων του παρακείμενου χώρου, σε συνδιασμό με την δημιουργία ζώνης όδευσης τυφλών. Τους πάγκους συνοδεύουν σε εναλλαγή κάδοι μικροαπορριμμάτων. Επίσης δημιουργούνται θέσεις στάσης – στάθμευσης οχημάτων υπό γωνία. Οι θέσεις στάθμευσης έχουν πλάτος 2,00μ. και μήκος 5,00μ..

Στο νότιο πεζοδρόμιο εξασφαλίζεται ελεύθερη ζώνη όδευσης τουλάχιστον 1,50μ. ικανή για τη διασταύρωση ανθρώπου σε αναπηρικό αμαξίδιο με πεζό. Επίσης δημιουργούνται θέσεις στάσης οχημάτων όπου είναι εφικτό.

Η ανάλυση των ευρύτερων κοινόχρηστων χώρων και της πλατείας Κορυδαλλέως γίνεται στο κεφάλαιο 4.2.1.2

Σε σημεία όπου είναι διαμορφωμένες σήμερα είσοδοι οχημάτων προς θέσεις στάθμευσης εντός των οικοπέδων (υπαίθριες ή σε *pilotis*) δημιουργούνται εγκάρσιες ράμπες ώστε να μην ανακόπτουν την ανεμπόδιστη κίνηση του πεζού.

Προστίθενται στοιχεία αστικού εξοπλισμού (επιστύλια φωτιστικά σώματα, καθιστικοί πάγκοι, καλάθια μικροαπορριμμάτων) και μικρά δέντρα σε δενδροδόχους. Οι καθιστικοί πάγκοι και τα δέντρα τοποθετούνται σε τέτοιες θέσεις ώστε να αφήνουν τις οδεύσεις των πεζών ανεμπόδιστες.

Όπου υπάρχει δυνατότητα στα πεζοδρόμια προβλέπονται δενδροστοιχίες σε δενδροδόχους και όπου είναι δυνατή η διεύρυνση του πεζοδρομίου τοποθετούνται επιπρόσθετα δέντρα σε σειρές ακολουθώντας σταθερή διάταξη (διάταξη σε κάνναβο). Οι δενδροστοιχίες ακολουθούν και ενδυναμώνουν τη συνέχεια των διαδρομών που διαμορφώνονται εκατέρωθεν της οδού. Εκτός από την ψηλή φύτευση προστίθενται και νέα είδη χαμηλής φύτευσης στην περιοχή της διασταύρωσης της οδού Νόβα με την οδό Μπλέρη, η οποία πεζοδρομείτε. Με τον ίδιο τρόπο αντιμετωπίζεται και κοινόχρηστο τμήμα στην διασταύρωση της οδού Επισκόπου Δαυίδ με την οδό Τζαβέλλα και στην υφιστάμενη πλατεία Κορυδαλλέως όπου θα γίνει νέα ανάπλαση. Η προσθήκη των νέων δέντρων και φυτών, προσδίδει οφέλη που σχετίζονται με τη βελτίωση του μικροκλίματος με την αύξηση της σκίασης και τη μείωση των ατμοσφαιρικών ρύπων, καθώς επίσης και αισθητικά γίνεται εμπλουτισμός των χρωμάτων, των σχημάτων και των υφών.

Εκτός από τις φυτεύσεις, τα υπόλοιπα τρισδιάστατα στοιχεία που έχουν επιλεγεί στη συγκεκριμένη πρόταση, έχουν οργανωθεί σε ζώνη που βρίσκεται κοντά στην οδό,

αφήνοντας το μεγαλύτερο τμήμα του πεζοδρομίου διαθέσιμο. Με τον τρόπο αυτό αφενός δεν εμποδίζεται η διέλευση των πεζών και αφετέρου γίνεται εμφανής η προτεραιότητα που δίνεται στην κίνηση των ανθρώπων.

Στις κάθετες οδούς, λόγω του μικρού τους πλάτους, δεν προβλέπονται κάδοι απορριμμάτων. Οι κάτοικοι εξυπηρετούνται, άλλωστε, σήμερα από τους κάδους που διατάσσονται στις παρακείμενες οδούς.

Οι δρόμοι στις οδούς όπου γίνεται η παρέμβαση θα επιστρωθούν εκ νέου με άσφαλτο, λόγω του ότι χρίζουν αποκατάσταση.

Συγκεκριμένα στα νέα πεζοδρόμια, όπου είναι εφικτό (όπως έχει προαναφερθεί) , δημιουργείται ζώνη διέλευσης των τυφλών με τοποθέτηση οδηγού από πλάκες φυσικού πετρώματος διαστάσεων 40x40x4εκ. χρώματος υπόλευκου, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές, ενώ δημιουργούνται ράμπες σε όλες τις διαβάσεις πεζών, για διευκόλυνση των ΑμεΑ. Έπεται μία ζώνη όπου τοποθετούνται οι ιστοί οδοφωτισμού, τα στοιχεία σήμανσης και τα εμπόδια κίνησης. Οι καμπύλες απολήξεις των πεζοδρομίων φέρουν ράμπες και εκτός από τα κράσπεδα οριοθετούνται και με προστατευτικά κολωνάκια διαμέτρου 10 εκ. τα οποία είναι τοποθετημένα ανά ενενήντα εκατοστά στις διασταυρώσεις δρόμων καλύπτοντας την καμπύλη απότμηση και ενάμιση μέτρο κατά μήκος του υπόλοιπου πεζοδρομίου.

Στις θέσεις στάθμευσης, στην οδό Πλαστήρα, της ενότητας 1, στην οδό Κορυδαλλέως και Ευρώπης στην Ενότητα 2 οι εσοχές πλακισώνονται από προστατευτικά κολωνάκια. Οι θέσεις στάθμευσης προβλέπεται να καλύπτεται με κυβόλιθους φυσικού πετρώματος διαστάσεων 20x20x6εκ. , χρώματος γκι.

Το πεζοδρόμιο προβλέπεται να καλύπτεται με πλάκες φυσικού πετρώματος διαστάσεων 40x40x4εκ. ή 30x35x4εκ. ή αναλόγου και ελεύθερου μήκους, χρώματος υπόλευκου ή γκρι. Εγκάρσιες λωρίδες, κάθετες προς το κράσπεδο, πλάτους 80εκ. από φυσικούς κυβόλιθους 20x20x6εκ. από φυσικό πέτρωμα χρώματος υπόλευκου ή γκρι τοποθετούνται ανά διαστήματα, κυρίως όταν προβλέπεται δενδροδόχος. Η σύνθεση της λωρίδας 80εκ. αποτελείτε κατά πλάτος από μια λωρίδα κυβόλιθου διαστάσεων 20x20εκ σε χρώμα γκρι, στη συνέχεια δυο λωρίδες από κυβόλιθο διαστάσεων 20x20εκ σε χρώμα υπόλευκο και τέλος μια λωρίδα μια λωρίδα κυβόλιθου διαστάσεων 20x20εκ σε χρώμα γκρι. Στην απόληξη του πεζοδρομίου, στο όριο του με την άσφαλτο, τοποθετούνται πέτρινα ολόσωμα κράσπεδα με λεία μη ολισθηρή επιφάνεια, χρώματος υπόλευκου ή γκρι, διατομής 15x30εκ. κατά μήκος ολόκληρης της οδού,

διατηρώντας ταυτόχρονα την οπτική διαφοροποίηση για την ευκρινή οριοθέτηση του πεζοδρομίου. Το κράσπεδο υποβιβάζεται με την ανάλογη κλίση και το αντίστοιχο κράσπεδο με λεία μη ολισθηρή επιφάνεια, χρώματος υπόλευκου ή γκρι, διατομής 15x20εκ. σε σημεία διαβάσεων και διασταυρώσεων οδών, προκειμένου να προσαρμοστεί με τα σημεία υποβίβασης του πεζοδρομίου μέσω των ραμπών. Το ρείθρο κατασκευάζεται από σκυρόδεμα ώστε να οδηγεί με την ανάλογη κλίση στις σχάρες απορροής ομβρίων. Τεμάχια (λωρίδες) από φυσική πέτρα διαστάσεων 15X80X4 εκ. χρώματος υπόλευκου ή γκρι, στο ίδιο πλάτος με το κράσπεδο (15 εκ.) τοποθετούνται στο όριο της ρυμοτομικής γραμμής οριοθετώντας το πεζοδρόμιο και στα όρια των ιδιοκτησιών. Οι λωρίδες πλάτους 80εκ. τοποθετούνται ανά διαστήματα προσδιορίζοντας συγκεκριμένα σημεία όπως θέση δενδροδόχου, όριο περιοχής μελέτης καθώς επίσης όταν πρόκειται για μεγαλύτερες επιφάνειες κοινόχρηστου χώρου, για την δημιουργία μοτίβου/καννάβου.

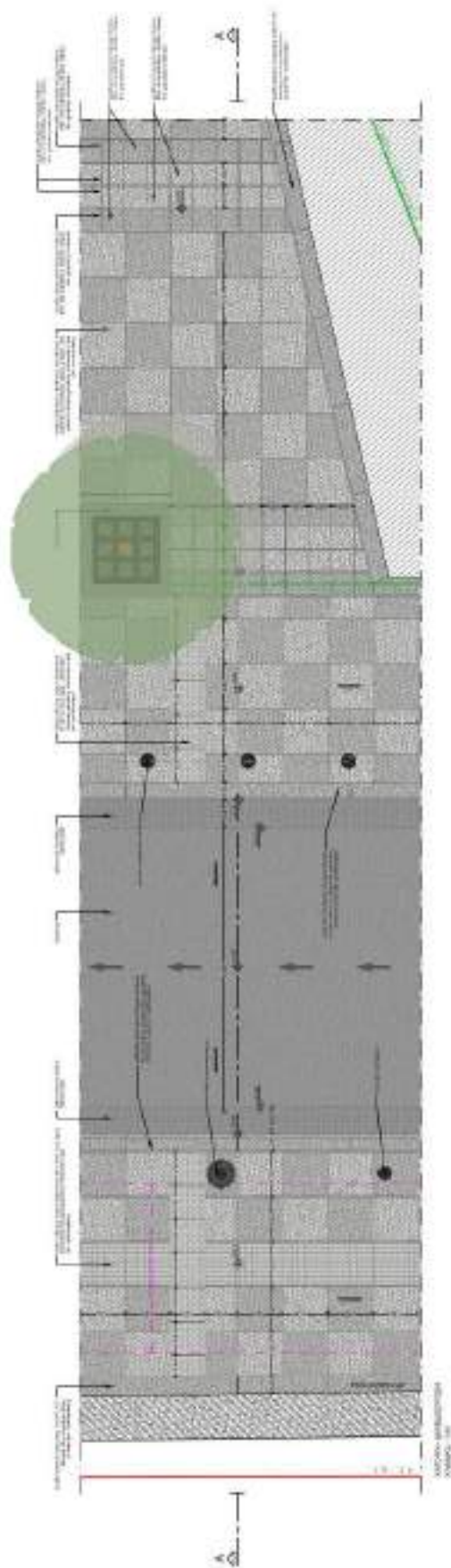
Η οριστική επιλογή της απόχρωσης του φυσικού πετρώματος θα γίνει από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών μετά την προσκόμιση δειγμάτων από τον ανάδοχο, κατά τη φάση έναρξης των εργασιών.

Τα επιμέρους στοιχεία της σύνθεσης, ο αστικός εξοπλισμός και τα είδη των φυτεύσεων αναλύονται στις επόμενες ενότητες.

Σε όλη την υπό μελέτη περιοχή προτείνεται, τέλος, η υπογειοποίηση του δικτύου ηλεκτροδότησης.

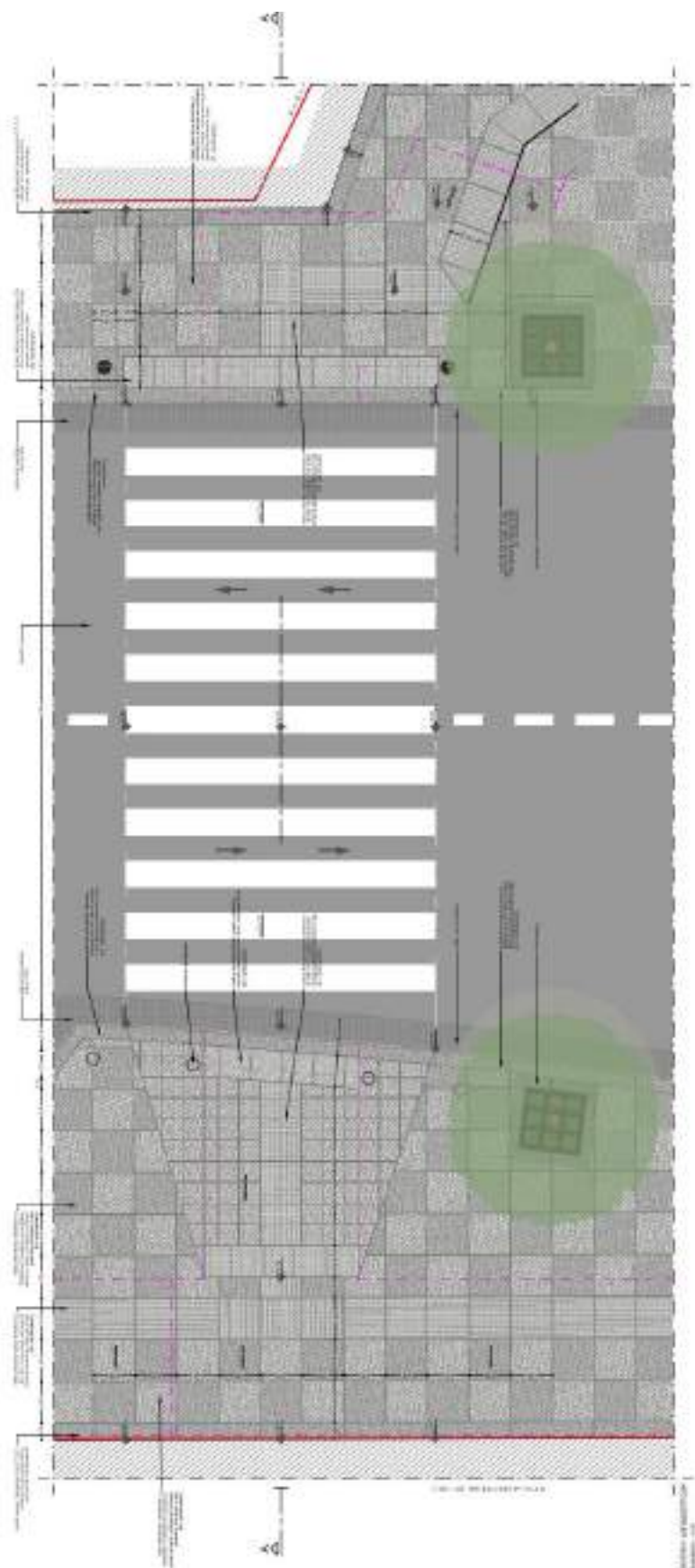
(εικόνες 32.1,32.2,33.1,33.2).

Εικόνα 32.2. ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΩΝ - ΠΕΡΙΟΧΗ Α (ΕΝΟΤΗΤΑ 1)

Εικόνα 33.2 ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΩΝ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β (ΕΝΟΤΗΤΑ 2)

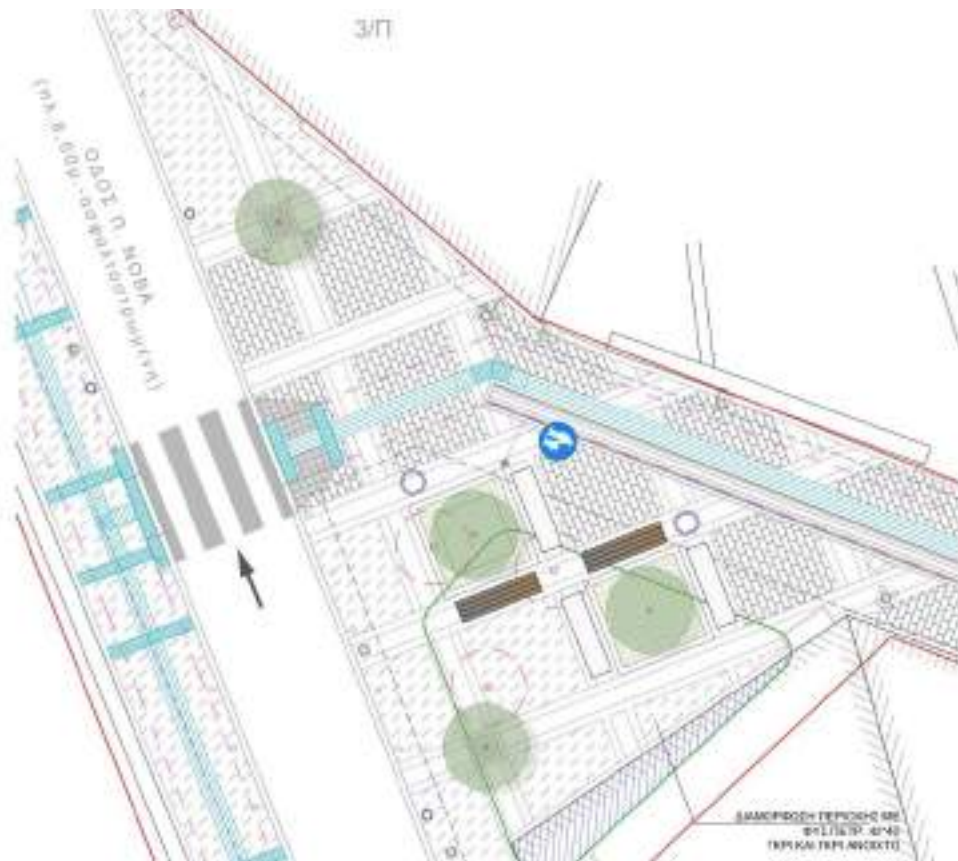
4.2.1.2 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΝΟΒΑ ΜΕ ΜΠΛΕΡΗ , ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΑΥΙΔ ΜΕ ΤΖΑΒΕΛΛΑ ΚΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΚΟΡΥΔΑΛΛΕΩΣ

Η κεντρική ιδέα του σχεδιασμού των κοινόχρηστων χώρων και της πλατείας Κορυδαλλέως έχει ως στόχο τη δημιουργία μίας ενιαίας αντιληπτικά αντιμετώπισης στις προτεινόμενες αναπλάσεις (κοινόχρηστες περιοχές και πλατεία), με έμφαση στον εμπλουτισμό του πρασίνου, καθώς και της εγκατάστασης υποδομών με σκοπό την δημιουργία μίας ελκυστικής περιοχής για τους πολίτες, μεμονωμένους χώρους αναψυχής, με ενότητες διαφορετικών στοιχείων για στάση και παραμονή στο χώρο.

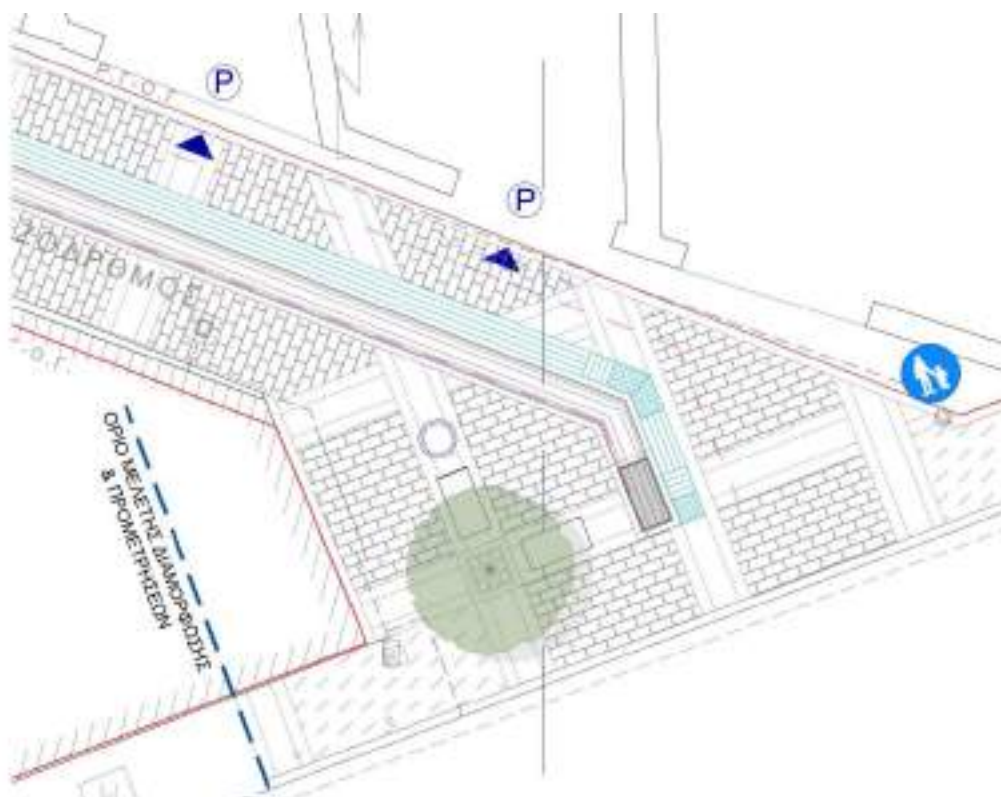
Στόχος είναι κάθε μεμονωμένη περιοχή να αποτελεί τμήμα μίας ολοκληρωμένης παρέμβασης.

Αντίστοιχη προσέγγιση προβλέπεται και στα υλικά των επιφανειών. Δίνεται προτεραιότητα στην εισαγωγή μεγαλύτερων φυτεμένων επιφανειών, έχοντας σαν στόχο την μεταμόρφωση των κοινόχρηστων χώρων, ανάλογα με την κλίμακα και δυνατότητά τους, σε σημαντικό αστικό πυρήνα και σε χώρο για συνάθροιση των πολιτών.

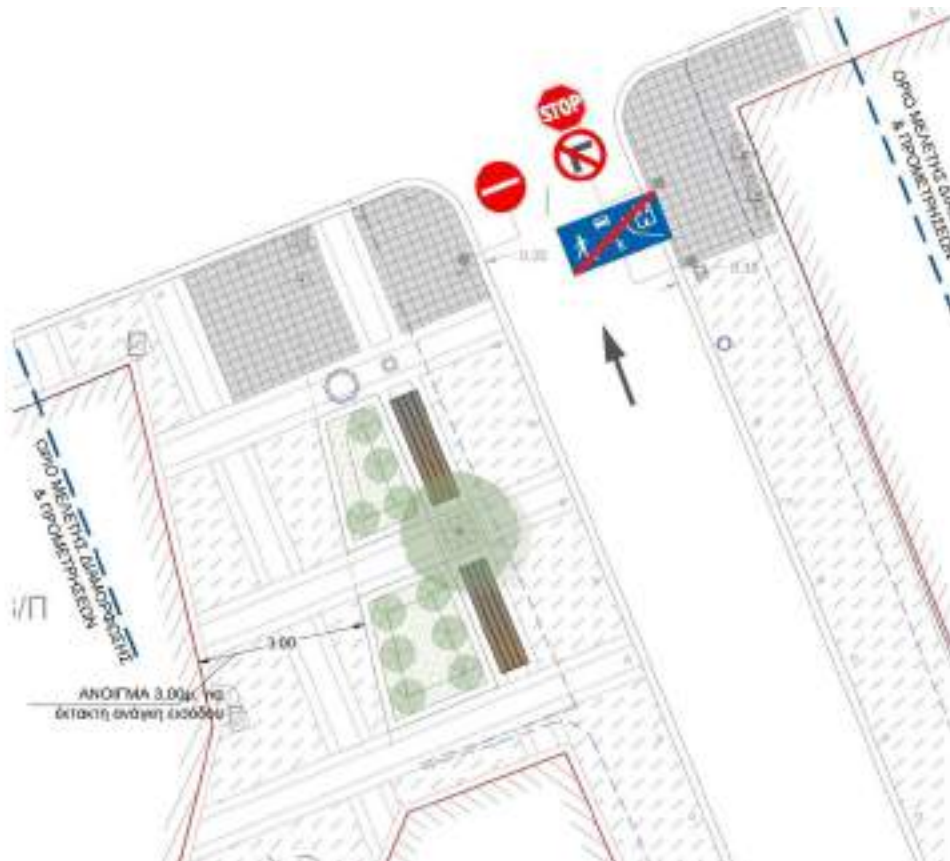
Στις γενικές αρχές σχεδιασμού περιλαμβάνεται η δημιουργία δικτύου για την κυκλοφορία των επισκεπτών και την δυνατότητα στάσης/συνάντησης των πολιτών στο κέντρο της πόλης. Αφετηρία χάραξης των βασικών αξόνων στις δυο πρώτες περιοχές είναι η νέα χάραξη των πεζοδρομίων, η επιλογή των υλικών και το μοτίβο αυτών που προτείνεται βάσει της αρχιτεκτονικής μελέτης, έχοντας σαν σημείο αναφοράς τις ήδη εγκεκριμένες μελέτες στον παραδοσιακό οικισμό της Ναυπάκτου. Ο σχεδιασμός της ανάπλαση των περιοχών αυτών αποτελεί συνέχεια της προτεινόμενης διαμόρφωσης (χάραξη, υλικά) των πεζοδρομίων/πεζόδρομου με την δημιουργία στάσης/συνάντησης στα σημεία αυτά, εισάγοντας φυτεμένες επιφάνειες μέσω χαμηλών παρτεριών και καθιστικών. Τα καθιστικά, διακρίνονται σε ολόσωμα καθιστικά από σκυρόδεμα διαστάσεων 2,00x0,50μ. και καθιστικά διαστάσεων 2,00x0,50μ. από βάση οπλισμένου σκυροδέματος, με ξύλινο κάθισμα από σανίδες κωνοφόρου (εικόνα 34.,35.,36. ,37.)

Εικόνα 34.. Κοινόχρηστος χώρος στη διασταύρωση οδό Νόβα με τον πεζόδρομο Στ.Μπλέρη (ΕΝΟΤΗΤΑ 1)

Εικόνα 35.. Κοινόχρηστος χώρος στον πεζόδρομο Στ.Μπλέρη με την οδό Μπότσαρη (ΕΝΟΤΗΤΑ 1)

Εικόνα 36. Κοινόχρηστος χώρος στη διασταύρωση οδού Τζαβέλλα με οδό Επισκόπου Δαυίδ(ΕΝΟΤΗΤΑ 1)

Εικόνα 37.Πλατεία Κορυδαλλέως και περιμετρικοί δρόμοι (ΕΝΟΤΗΤΑ 2)

Στον ανασχεδιασμό της πλατείας Κορυδαλλέως λήφθηκε υπόψιν η θέση της, η υφιστάμενη διαμόρφωση, η φύτευση και το στοιχείο του νερού.

Στόχος είναι η ομαλή σύνδεση της πλατείας με τα υπόλοιπα τμήματα παρέμβασης και με το σύνολο της περιοχής, με την επανάληψη στοιχείων του αστικού εξοπλισμού και υλικών, αφενός για την εναρμόνιση των στοιχείων της πλατείας για τη δημιουργία μίας σημαντικής σε μέγεθος ενότητας με ενιαίο χαρακτήρα.

Η βασική πρόθεση της λύσης είναι η δημιουργία ενός ενιαίου δημόσιου κεντρικού χώρου που θα μεγιστοποιεί την αίσθηση του μεγέθους του, θα αποτελεί συνέχεια των υπόλοιπων περιοχών μελέτης και θα ενσωματώνει όλες τις κινήσεις και ροές σε έναν ισορροπημένο αστικό χώρο όπου ο πεζός αποτελεί μόνη προτεραιότητα.

Προτείνεται ένα ενιαίο δάπεδο από φυσικό πέτρωμα ψαμμίτη διαφόρων διαστάσεων, σε επαναλαμβανόμενο κάνναβο και μοτίβο, όμοια διαμορφωμένο στην πλατεία όπως και στα περιμετρικά από αυτήν πεζοδρόμια. Οι διαστάσεις του φυσικού πετρώματος είναι 40x40x4εκ. ή 30x35x4εκ. ή αναλόγου και ελεύθερου μήκους χρώματος υπόλευκου ή γκρι, όπου θα διακόπτονται ανά διαστήματα από λωρίδες φυσικού πετρώματος πάχους 80εκ. βάσει υποδείγματος. Τα στοιχεία που δημιουργούνται στο χώρο της πλατείας δεν την οριοθετούν αλλά οργανώνουν το χώρο δημιουργώντας «κινήσεις» πεζών και στάσεις πάνω σε ένα ενιαίο έδαφος. Η νέα πεζογέφυρα και η υφιστάμενη κεντρική δεξαμενή νερού, που υποδιαιρείται σε μικρότερες δεξαμενές για την λειτουργία του ως υδάτινος τοίχος/καταρράκτης και συντριβάνι, αποτελούν το σημεία αναφοράς της πλατείας.

Οι προτεινόμενες διαμορφώσεις παραλαμβάνουν τις ελάχιστες υψομετρικές διαφορές του εδάφους δημιουργώντας μια ενιαία, ομοιοεπίπεδη επιφάνεια.

Οι χαράξεις στοχεύουν στην οργάνωση μιας κίνησης σε διαγώνιο άξονα ως προς τα οικοδομικά τετράγωνα, την πλατεία και την δεξαμενή νερού, με τρόπο ώστε να ενισχύεται η διαπερατότητα της πλατείας αλλά και να δημιουργούνται δευτερεύοντες πορείες. Όλες οι πορείες έχουν ως σημείο αναφοράς την δεξαμενή νερού, όπου αντιθέτως κατά την άλλη κατεύθυνση οι πορείες διαμοιράζονται στα περιμετρικά οικοδομικά τετράγωνα και στο παραλιακό μέτωπο που βρίσκεται βόρεια της πλατείας. Αυτό πετυχαίνεται με την κατασκευή γραμμικών καθιστικών από οπλισμένο σκυρόδεμα με ή χωρίς ξύλινο καθιστικό από σανίδες κωνοφόρου, από την κατασκευή χαμηλών παρτεριών με φύτευση και την διάταξη δενδροστοιχειών, πάντα βάσει του καννάβου – μοτίβου που ακολουθείται σε όλη την περιοχή παρέμβασης.

Οι χαράξεις διασφαλίζουν την επικοινωνία των πλευρικών σημείων του κοινοχρήστου χώρου και η διαπερατότητα του από τους πεζούς. Οι κινήσεις και στάσεις οργανώνονται με βάση τις παραπάνω πορείες, ενοποιώντας τις επιμέρους δραστηριότητες (χώρος καθιστικών, χώρος συνάθροισης κοινού, χώροι φύτευσης). Ως κύριες εισοδοί μπορούν να θεωρηθούν οι εισοδοί στο νότιο σημείο της πλατείας για άτομα με ειδικές ανάγκες. Κεντρικά της δεξαμενής νερού η κατασκευή μεταλλικής πεζογέφυρας μέσω ενός διαγώνιου άξονα οδηγεί τον επισκέπτη από την δυτική πλευρά της πλατείας στην ανατολική. Έχοντας ως βάση το μοτίβο της δαπεδόστρωσης, χαράσσονται κατασκευές στην διαμόρφωση της πλατείας που την υποδιαιρούν σε «διαμερίσματα». Έτσι δημιουργούνται περιμετρικά του κεντρικού άξονα (πεζογέφυρα), σκιασμένοι χώροι καθιστικών και χώροι φυτεμένοι που αναπαριστούν το φυσικό κάλος της περιοχής. Τα δέντρα που προτείνονται εντάσσονται και αυτά με τη σειρά τους στο παραπάνω σύστημα οργάνωσης.

Συνεπώς η δεξαμενή νερού διατηρείται ως βασικό στοιχείο της πλατείας, όπου πραγματοποιούνται επιφανειακές επεμβάσεις στα περιμετρικά της τοίχια και στην ψηλότερη δεξαμενή, στο σημείο του υδάτινου τοίχου, για λόγους ομοιομορφίας και ασφάλειας. Το υφιστάμενο κιγκλίδωμα περιμετρικά της δεξαμενής, αφαιρείται και αντικαθίσταται από νέο το οποίο προσαρμόζεται και στη νέα χάραξη της πεζογέφυρας.

Περιμετρικά της δεξαμενής δημιουργούνται σημεία στάσης από ελεύθερο χώρο ή και καθιστικά, που μπορούν να προσεγγίσουν οι επισκέπτες με ασφάλεια με την βοήθεια των κιγκλιδωμάτων και των χαμηλών τοιχίων της δεξαμενής. Η εγκατάσταση της δεξαμενής νερού θα διατηρηθεί, γίνονται ωστόσο οι απαραίτητες εργασίες καθαρισμού και αναβάθμισης για την εύρυθμη λειτουργία του. Οι θέσεις των στεφανιών του συντριβανιού όπου απαιτείται θα μετατοπιστούν, λόγω της νέας κατασκευής της πεζογέφυρας. Το νερό συμβάλλει μικροκλιματικά στον δροσισμό των χρηστών της πλατείας.

Ο αριθμός των υφιστάμενων δέντρων είναι ελάχιστος. Απομακρύνονται τα δυο υφιστάμενα δέντρα και οι υφιστάμενοι θάμνοι που βρίσκονται κυρίως στην περιοχή του συντριβανιού. Η ενότητα εμπλουτίζεται με δενδροστοιχίες από διάσπαρτα δέντρα και θάμνους.

Και στις δυο ενότητες η απρόσκοπτη απορροή των ομβρίων επιλύεται με κατάλληλες κλίσεις δαπέδων και τη συγκέντρωση τους σε ρείθρο της ασφάλτου

κατά μήκος των περιμετρικών οδών. Συγκεκριμένα στην πλατεία, γενική αρχή είναι η κλίση των δαπέδων δυτικά, ανατολικά αλλά και νότια της πλατείας λόγω της κλίσης του φυσικού εδάφους προς το παραλιακό μέτωπο.

Τα φρεάτια ενσωματώνονται στο ρείθρο με ορατές μόνο τις σχάρες. Οι σχάρες εκτείνονται εντός των ορίων του πλάτους του ρείθρου και εναρμονίζονται σε αυτό.

Η κατανομή, η διαστασιολόγηση και ο τρόπος κατασκευής των φρεατίων υδροσυλλογής δίνονται στην υδραυλική μελέτη.

Γενική αρχή του φωτισμού της περιοχής παρέμβασης είναι η διάκριση ενός τύπου: φωτιστικά επί στύλου και επί τοίχου ύψους (βλέπε μελέτη ηλεκτροφωτισμού) .

Συγκεκριμένα στις περιοχές των κοινόχρηστων χώρων, στη οδό Νόβα με Μπλέρη και στην πλατεία Κορυδαλλέως οι ιστοί τοποθετούνται επί στύλου. Η μελέτη φωτισμού επιλύει τα ζητήματα διαστασιολόγησης (μελέτη φωτομετρίας).

4.2.2 ΥΛΙΚΑ ΔΑΠΕΔΟΣΤΡΩΣΕΩΝ

Τα υλικά που επιλέγονται είναι φυσικά πετρώματα, πλάκες, κυβόλιθοι και λωρίδες πλάτους 80εκ. Γενικότερα, κριτήρια της επιλογής είναι το αισθητικό αποτέλεσμα που αναμένεται να αποδώσουν στο περιβάλλον και ιδιαίτερα στη σύνδεση της περιοχής παρέμβασης με εγκεκριμένες μελέτες ανάπλασης στον παραδοσιακό οικισμό της Ναυπάκτου. Άλλοι σημαντικοί παράμετροι που λήφθηκαν υπόψη είναι: η ευκολία στην κατασκευή, η αντοχή στο χρόνο, η υψηλή ανακλαστικότητα για τη μείωση της ηλιακής ακτινοβολίας και η μειωμένη συντήρηση. Η οριστική επιλογή των αποχρώσεων όλων των φυσικών πετρωμάτων θα γίνει κατά τη φάση έναρξης των εργασιών από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών μετά την προσκόμιση δειγμάτων από τον ανάδοχο. Πιο αναλυτικά:

1. Λωρίδες φυσικού πετρώματος διαστάσεων 15X80X4 εκ. χρώματος υπόλευκου ή γκρι- όριο οικοπέδων (ρυμοτομική γραμμή-οικοδομική γραμμή)

Κατά μήκος της οδού στο όριο με τη ρυμοτομική γραμμή/οικοδομική γραμμή, έχει επιλεγεί να τοποθετηθεί λωρίδα φυσικού πετρώματος πλάτους 15 εκ. και πάχους 4 εκ.

Εικόνα 38. Λωρίδα φυσικού πετρώματος 15εκ. χρώματος υπόλευκου ή γκρι

2. Πλάκες φυσικού πετρώματος ψαμμίτη – επιστρώσεις (περιοχές πεζοδρομίων και σημείων συνάντησης και πλατείας Κορυδαλλέως)

Επιστρώσεις δαπέδων με φυσικές πλάκες πέτρας 40x40x4εκ. ή 30x35x4εκ. ή αναλόγου και ελεύθερου μήκους χρώματος υπόλευκου ή γκρι. Η εμφανής επιφάνεια θα είναι αντιολισθηρή.

Τα παραπάνω υλικά προβλέπονται για την επίστρωση των πεζοδρομίων στη μεγαλύτερη τους επιφάνεια επίπεδη και κεκλιμένη-ράμπες). Σε μερικές κεκλιμένες περιοχές η δαπεδόστρωση γίνεται με φυσικούς κυβόλιθους 20x20x4εκ. χρώματος υπόλευκου. Η οριστική επιλογή της απόχρωσης του φυσικού πετρώματος θα γίνει από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών μετά την προσκόμιση δειγμάτων από τον ανάδοχο, κατά τη φάση έναρξης των εργασιών.

Εικόνα 39. Επίστρωση με φυσικό πέτρωμα 40x40εκ. χρώματος γκρι

Εικόνα 40. Επίστρωση με φυσικό πέτρωμα 40x40εκ. / 20x20εκ. χρώματος υπόλευκο

3. Κυβόλιθοι φυσικού πετρώματος διαστάσεων 10-15x20-30 x 6εκ. ή αναλόγου χρώματος υπόλευκου ή γκρι ή άλλου (περιοχή πεζόδρομου)

Επιστρώσεις με κυβόλιθους φυσικού πετρώματος διαστάσεων 10-15x20-30 x 6εκ. ή ανάλογου χρώματος υπόλευκου ή γκρι ή άλλου. Η επιφάνεια θα είναι αντιολισθηρή.

Προβλέπονται για την επίστρωση των πεζοδρομίων στη μεγαλύτερη τους επιφάνεια είτε αυτή είναι επίπεδη, είτε κεκλιμένη (ράμπες). Η οριστική επιλογή της απόχρωσης του φυσικού πετρώματος θα γίνει από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών μετά την προσκόμιση δειγμάτων από τον ανάδοχο, κατά τη φάση έναρξης των εργασιών.

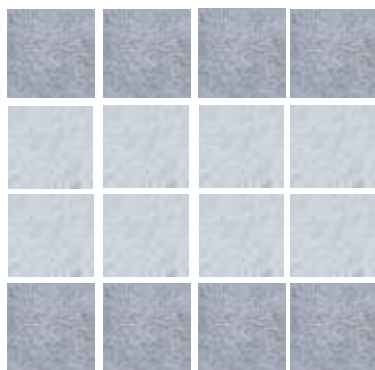

Εικόνα 41. Επίστρωση με φυσικό πέτρωμα 10-15x20-30x6εκ. χρώματος υπόλευκο

Εικόνα 42. Επίστρωση με φυσικό πέτρωμα 10-15x20-30x6εκ. χρώματος γκρι ή άλλο

4. Λωρίδες φυσικού πετρώματος (λωρίδες 80εκ.)

Επιστρώσεις με κυβόλιθους φυσικού πετρώματος συνολικού πλάτους 80εκ., αποτελούμενο από μια σειρά φυσικού πετρώματος διαστάσεων 20x20x4εκ. χρώματος υπόλευκου, δυο σειρές κυβόλιθων φυσικού πετρώματος διαστάσεων 20x20x4εκ. και μια σειρά κυβόλιθων φυσικού πετρώματος διαστάσεων 20x20x4εκ. χρώματος υπόλευκου . Οι λωρίδες 80εκ. τοποθετούνται σε όλη την περιοχή παρέμβασης, δηλαδή στα πεζοδρόμια, στον πεζόδρομο, στα σημεία συνάντησης και στην πλατεία Κορυδαλλέως (βλέπε γενική διάταξη πρότασης). Στην περιοχή του πεζόδρομου οι λωρίδες πλάτους 80εκ. όπως και η υπόλοιπη διαπεδόστρωση θα έχει πάχος 6εκ. Η οριστική επιλογή της απόχρωσης του φυσικού πετρώματος θα γίνει από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών μετά την προσκόμιση δειγμάτων από τον ανάδοχο, κατά τη φάση έναρξης των εργασιών.

Εικόνα 43. Επίστρωση από κυβόλιθους φυσικού πετρώματος 20x20x4εκ. χρώματος γκρι

Εικόνα 44. Επίστρωση από κυβόλιθους φυσικού πετρώματος 20x20x4εκ. ή 4εκ. χρώματος υπόλευκου

Εικόνα 45. Επίστρωση από κυβόλιθους φυσικού πετρώματος 20x20x6εκ χρώματος γκρι ή υπόλευκου

5. Κυβόλιθοι φυσικού πετρώματος ψαμμίτη – εγκάρσια στην οδό

Προβλέπονται κυβόλιθοι φυσικού πετρώματος διαστάσεων 20x20x6εκ. Η τοποθέτηση τους προβλέπεται στις νέες θέσεις στάθμευσης σε εσοχή.

Εικόνα 46. Επίστρωση με κυβόλιθους με φυσικό πέτρωμα 20x20x6εκ. χρώματος γκρι

6. Ολόσωμο κράσπεδο φυσικού πετρώματος με λεία μη ολισθηρή επιφάνεια, χρώματος υπόλευκου ή γκρι, διατομής 15x30εκ.

Προβλέπονται κράσπεδο φυσικού πετρώματος διαστάσεων 15x30x100εκ. χρώματος γκρι ή υπόλευκο, για την οριοθέτηση των οδών και της πλατείας. Τα κράσπεδα θα είναι ευθύγραμμα ή καμπύλα όπως υποδεικνύουν τα σχέδια της αρχιτεκτονικής μελέτης και θα βρίσκονται σε αν ισοσταθμία 15 εκ. από την ασφαλτο, εκτός από τα σημεία υποβάθμισης (υποβαθμισμένη γωνία ή ράμπα) όπου θα είναι ισόπεδα με την οδό ή κεκλιμένα στις συνδέσεις των ισόπεδων τεμαχίων με των ανισόπεδων και θα είναι διαστάσεων 15x20x100εκ. χρώματος γκρι ή υπόλευκο.

Εικόνα 47. Κράσπεδο από φυσικό πέτρωμα ψαμμίτη 15x30εκ. χρώματος γκρι ή υπόλευκο

7. Άοπλο σκυρόδεμα – ρείθρα

Τα ρείθρα πλάτους 25εκ., χρησιμοποιούνται για την απορροή των νερών της βροχής (όμβριων υδάτων). Η χρήση τους διευκολύνει ιδιαίτερα την κατασκευή του ασφαλοτάπητα των οδών καθώς προσφέρουν απόσταση από το κράσπεδο του πεζοδρομίου ικανή για την διέλευση του διαστρωτήρα ασφαλτομίγματος (asphalt finisher) και έτσι επιτυγχάνεται υψηλή ποιότητα διάστρωσης στο τελείωμα του τάπητα.

Εικόνα 48. Ρείθρο από άοπλο σκυρόδεμα πλάτους 25εκ.

7.Πλάκες από φυσικό πέτρωμα διαστάσεων 40x40x4εκ. και χρώματος υπόλευκου ή γκρι - πλάκες ΑμεΑ - όδευση τυφλού

Προβλέπονται πλάκες από φυσικό πέτρωμα διαστάσεων 20x20x4εκ. χρώματος υπόλευκου ή γκρι, για τη δημιουργία όδευσης ΑΜΕΑ - τυφλών, για την καθοδήγηση των τυφλών (ή με μειωμένη όραση) ατόμων. Η τοποθέτηση τους θα γίνει είτε κατά μήκος, είτε εγκάρσια της οδού, όπως υποδεικνύουν τα σχέδια της αρχιτεκτονικής μελέτης. Περιλαμβάνονται όλοι οι τύποι (κατεύθυνσης, κινδύνου, προειδοποίησης, εξυπηρέτησης, αλλαγής κατεύθυνσης), όπως ορίζονται από τα πρότυπα και τις προδιαγραφές για τη δημιουργία όδευσης τυφλών, ενώ θα πρέπει να πληρούν και τις προδιαγραφές του ΕΛΟΤ EN 1339:2003.

Εικόνα 49. Πλάκα όδευσης τυφλών – τύποι (αλλαγής κατεύθυνσης, κατεύθυνσης, κινδύνου)
Υπόδειγμα ως προς τις υφές των πλακών όδευσης τυφλών

8. Ξύλινα δάπεδο πεζογέφυρας

Το δάπεδο της πεζογέφυρας αποτελείται από σανίδες ξύλου Iroko (εικ. 12), εξαιρετικά ανθεκτικού σε δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες (αντικαθιστούν τα υφιστάμενα από την το έργο κατασκευής των πεζογεφυρών). Οι σανίδες έχουν διατομή 21x120χιλ και μήκος που κυμαίνεται από 1,50 έως 4,50μ. Η μια πλευρά των σανίδων έχει antislip profile, δηλαδή «χτένι», ενώ η άλλη smooth profile (λεία επιφάνεια). Οι σανίδες στηρίζονται μεταξύ τους με ανοξείδωτα clips, καθώς και στην υποκείμενη μεταλλική σχάρα από χαλύβδινες κοιλοδοκούς SHS40x40x3, με κάνναβο 40x40εκ. Η στερέωση στη μεταλλική σχάρα γίνεται με κατάλληλες ανοξείδωτες βίδες, η κεφαλή των οποίων καλύπτεται από καβίλιες, δηλαδή ξύλινα τεμάχια από Iroko. Η ξυλεία θα έχει κατάλληλη επεξεργασία με ειδικά υλικά, για την προστασία από τους μύκητες και τα έντομα, ενώ θα παρέχεται πλήρη αδιαβροχοποίηση και προστασία κατά της γήρανσης του υλικού και κατά της ηλιακής ακτινοβολίας UV όλα με άχρωμο βερνίκια εμποτισμού. Το βερνίκι δε θα δημιουργεί κρούστα στην εξωτερική επιφάνεια του ξύλου και θα επιτρέπει τη διαπνοή του.

Εικόνα 50. Σανίδες Iroko με άχρωμο λάδι εμποτισμού – δάπεδο πεζογέφυρας

9. Καθιστικά

Στην περιοχή μελέτης διατάσσονται καθιστικά από εμφανές σκυρόδεμα, κατάλληλης εξωτερικής επεξεργασίας. Είναι τριών τύπων: α. παραλληλόγραμμα ολόσωμα, με λοξές αποτμήσεις στις ακμές της άνω έδρας και εσοχή 5εκ περιμετρικά της βάσης έδρασης, ύψους 7εκ, β. παραλληλόγραμμα με ξύλινο κάθισμα από σανίδες κωνοφόρου, στηριγμένες επί δοκών αλουμινίου με βίδες γαλβανιζέ M10, καλυμμένες με ξύλινες καβίλιες ίδιου ξύλου (τα ξύλινα στοιχεία προστατεύονται με άχρωμο λάδι εμποτισμού), και γ. ολόσωμα διαφόρων διαστάσεων και σχημάτων, (βλ. αναλυτικά

στα σχέδια της αρχιτεκτονικής μελέτης) με ή χωρίς ξύλινο κάθισμα. Ο τρόπος κατασκευής της εξωτερικής επιφάνειας θα καθοριστεί κατόπιν δοκιμών επί τόπου του έργου, σύμφωνα με την υφή που δίνεται ως υπόδειγμα στην παρούσα τεχνική περιγραφή.

4.2.3 ΥΛΙΚΑ ΥΠΟΒΑΣΕΩΝ

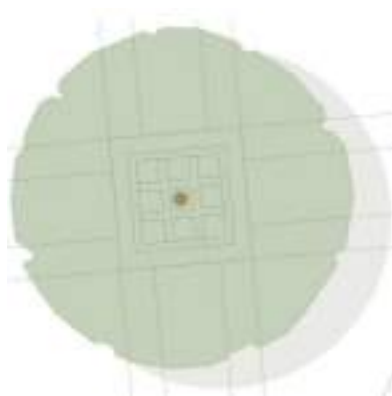
Τα υλικά των υποβάσεων θα είναι πλάκες οπλισμένου σκυροδέματος C20/25, πάχους 15 εκ. στις επιφάνειες των επιστρώσεων των πεζοδρομίων και των σημείων όπου αυτά επεκτείνονται και την υπόβαση του ρείθρου και του κρασπέδου και 25εκ. στις περιοχές θέσεων στάθμευσης.

4.2.4 ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Ο προτεινόμενος αστικός εξοπλισμός αποτελείται από: δενδροδόχους, καθιστικά, κάδους μικροαπορριμμάτων 30lt και 80lt και κολωνάκια ασφαλείας. Πιο συγκεκριμένα:

- Δενδροδόχος

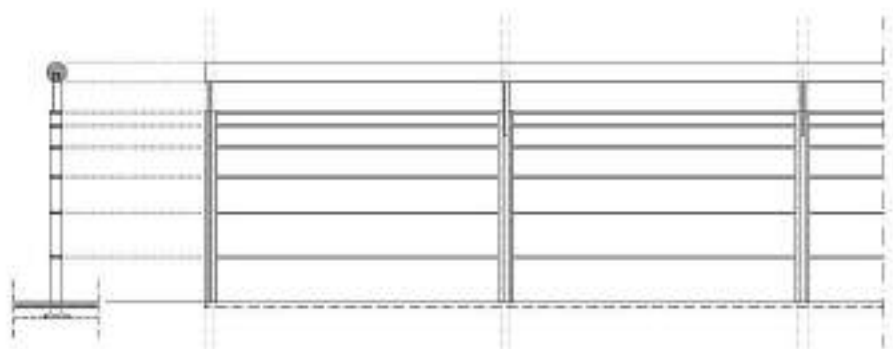
Προβλέπεται τόσο για τα υφιστάμενα όσο και για τα νέα δέντρα. Πρόκειται για διάτρητη χυτοσίδηρη δενδροδόχος τετράγωνου σχήματος, διαστάσεων σε κάτοψη 60 x 60 εκ.

Εικόνα 51. Προτεινόμενη δενδροδόχος

- **Κιγκκλιδώματα περιμετρικά της δεξαμενής νερού-συντριβανιού**

Το κιγκλίδωμα της πεζογέφυρας συντίθενται από λάμες διατομής 10x50χιλ, σύμφωνα με το σχετικό αρχιτεκτονικό σχέδιο. Το τελικό τους χρώμα είναι RAL7012 (σκούρο γκρι-basalt grey). Η κουπαστή φέρει ξύλινο κάλυμμα από κωνοφόρο δέντρο και εμποτίζεται με άχρωμο λάδι.

Εικόνα 52. Κιγκκλίδωμα περιμετρικά της δεξαμενής νερού

- **Κάδοι μικροαπορριμμάτων 30lt και 80lt**

Προβλέπονται κάδοι μικροαπορριμμάτων τοποθετημένοι ανά 10 – 15 μ. στις θέσεις που προβλέπονται στη μελέτη.

Κάδος από γαλβανισμένη λαμαρίνα με αντιοξειδωτική βαφή χωρητικότητας 30 λίτρων. Πακτώνεται στο έδαφος με τσιμέντο.

Εικόνα 53. Κάδος μικροαπορριμμάτων 30 λίτρων

Κάδος από χυτοσίδηρο και χαλυβδοέλασμα με δυο στρώσεις primer 2 συστατικών και δυο στρώσεις ακρυλικής πολυουρεθάνης 2 συστατικών χωρητικότητας 80 λίτρων . Η μπάρα βιδώνεται στο έδαφος.

Εικόνα 54. Κάδος μικροαπορριμμάτων 80 λίτρων

- **Κολωνάκια ασφαλείας**

Μαντεμένα κολωνάκια ασφαλείας απλής μορφής προβλέπονται στις καμπύλες αποτμήσεις και γενικότερα στα τμήματα του πεζοδρομίου και στην πλατεία Κορυδαλλέως.

Εικόνα 55. Κολωνάκι ασφαλείας

4.2.5 ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΦΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ-ΑΡΔΕΥΣΗΣ

Η παρούσα φυτοτεχνική μελέτη αφορά στη μελέτη διαμόρφωσης των κοινόχρηστων χώρων πρασίνου στην περιοχή που μεταξύ :

- Των οδών Νόβα, Καλατζοπούλου και Επισκόπου Δαυίδ, στο τμήμα από την οδό Κ.Τζαβέλλα έως την οδό Νότη Μπότσαρη, της οδού Βασ.Πλαστήρα (προέκτασης της οδού Καλατζοπούλου) από την οδό Κ.Τζαβέλλα έως την οδό Βαρδάκουλα, καθώς και της οδού Στ. Μπλέρη, που τέμνει διαγώνια το Ο.Τ.136.
- Της οδού Κορυδαλλέως, από την οδό Θ.Νόβα έως την οδό Καθόδου Δωριαίων (παραλιακή)

Στόχος της φυτοτεχνικής μελέτης αποτελεί η ενίσχυση του ποσοστού πρασίνου στην πόλη και ο εμπλουτισμός του με είδη που αυξάνουν την αστική βιοποικιλότητα, με κατάλληλο σχεδιασμό και επιστημονική κρίση όσον αφορά την επιλογή των ειδών και των θέσεών τους.

Όλα τα προτεινόμενα είδη εντάσσονται λειτουργικά τόσο στην αρχιτεκτονική όσο και στη φυτοτεχνική πρόταση, ενώ ταυτόχρονα ενσωματώνονται στο σχεδιασμό ως αρχιτεκτονικά στοιχεία, ενδυναμώνοντας τις χαράξεις, δημιουργώντας ένα ενιαίο, αρμονικό και ολοκληρωμένο σύνολο το οποίο συνομιλεί με τα υφιστάμενα στοιχεία.

4.2.5.1 ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ

Στην ευρύτερη περιοχή της Ναυπάκτου συναντώνται τα ακόλουθα οικοσυστήματα:

- Δασικά οικοσυστήματα με κωνοφόρα είδη και με υποόροφο από θαμνώδη και ποώδη.
- Δασικά οικοσυστήματα με πλατύφυλλα είδη (φυλλοβόλα και αειθαλή)
- Οικοσυστήματα πρινώνων και γενικότερα θαμνώνων.
- Ποώδη λιβαδικά οικοσυστήματα.
- Οικοσυστήματα εγκαταλελειμμένων αγρών με φυσική βλάστηση.
- Βραχώδη οικοσυστήματα (άγονες εκτάσεις).
- Παρόχθια οικοσυστήματα με πρόσκαιρη ή μόνιμη κατάκλιση υδάτων.

4.2.5.2 ΧΛΩΡΙΔΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ

Η χλωριδική σύνθεση της περιοχής μελέτης κατατάσσεται στην Ευμεσογειακή ζώνη βλάστησης *Quercetalia ilicis* (παραλιακή, λοφώδης και υποορεινή) της υποζώνης Oleo – Ceratonia (ταξινόμηση φυτοκοινωνικών μονάδων σύμφωνα με το σύστημα Braun – Blanquet). Ειδικότερα, η περιοχή μελέτης ανήκει στο κατώτερο, θερμότερο αυξητικό χώρο της υποζώνης, του Oleo – Ceratoniaetum.

Εικόνα 56. Χάρτης Φυτοκοινωνικών διαπλάσεων της Ελλάδας κατά Σ. Ντάφη (ταξινόμηση μονάδων σύμφωνα με το σύστημα Braun – Blanquet).

Στο αυξητικό χώρο των φυτοκοινωνιών της περιοχής καταγράφεται σχετική κάλυψη εδάφους από θαμνοσκεπείς εκτάσεις με μεγαλύτερη κατάληψη εδάφους από ημιθαμνώδεις φυτικές διαπλάσεις αειθαλών σκληρόφυλλων θάμνων, τύπου φρυγάνων. Τα είδη που επικρατούν στη σύνθεση των φρυγάνων είναι ξυλώδη φυτά που εμφανίζουν το φαινόμενο του διμορφισμού όπως: *Sarcopoterium spinosum* (αστοιβάδα), *Phlomis fruticosa* (ασφάκα), *Corydorthymus capitalis* (θυμάρι) καθώς και *Cistus* spp. (λαδανιά). Στη χλωριδική σύνθεση των εκτάσεων αυτών συμμετέχουν και σκληρόφυλλα είδη όπως *Quercus coccifera* (πουρνάρι), *Olea europaea* (αγριελιά), *Ceratonia siliqua* (χαρουπιά) και *Juniperus oxycedrus* ή *communis*.

Παρατηρούνται καταλήψεις εδαφών με ποώδη σύνθεση από αγρωστώδη και ψυχανθή. Σε χαμηλότερο υπερθαλάσσιο ύψος απαντώνται διαπλάσεις αγρωστωδών των ειδών *Phleum*, *Phalaris*, *Melica lolium*, *Hordeum*, *Cynosurus* και *Bromus* (βρώμη), ενώ σε μεγάλες υψομετρικές θέσεις απαντώνται ποικιλίες του είδους *Festuca ovina*. Τα

ψυχανθή είδη της περιοχής συντίθενται κυρίως από αναπτύξεις ειδών *Trifolium* (τριφυλλιού).

Ακόμα, στη χλωριδική σύνθεση της περιοχής απαντώνται κατά τόπους εμφανίσεις των ειδών *Anemone Ranunculus*, (νεραγκούλα) *Paraver Rhoëas* (παπαρούνα), *Arbutus unedo* (κουμαριά), *Cyclamen Graecum* (κυκλάμινο), *Styrax Oflicinalis* (αγριοκυδωνιά), *Ligustrum Vulgare* (αγριομυρτιά), *Crysanthemum segetum* (χρυσάνθεμο), *Orphys tenthredinifera* (κόρη).

4.2.5.3 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ

ΠΑΡΑΘΑΛΛΑΣΙΟ ΜΕΤΩΠΟ

Το κύριο χλωριδικό είδος που απαντάτε στην περιοχή είναι ο πλάτανος (*Platanus orientalis* sp.) κατά μήκος του παραλιακού μετώπου. Το τελευταίο χρόνο το συγκεκριμένο είδος προσβλήθηκε κατά θέσεις σε περιοχές της Ναυπάκτου από την ασθένεια του εταχρωματικού έλκους του πλατάνου (*Ceratocystis fimbriata* f. Sp. *Platani walter*), ασθένεια που είναι η πλέον καταστρεπτική για το είδος διεθνώς, προκαλεί τη νέκρωση των δέντρων και η οποία εξαπλώνεται εύκολα με κύριο παράγοντα διασποράς του παθογόνου τον άνθρωπο με τη μεταφορά της ξυλείας ή φυτευτικού υλικού και με τη χρήση μολυσμένων εργαλείων κλαδεύσεων καθώς επίσης διαδίδεται σε γειτονικά δέντρα με την επαφή ή συνένωση των ριζών.

Στα σχέδια καταγραφής υφιστάμενης φύτευσης, αποτυπώνεται η απογραφή του δενδρώδους κεφαλαίου, η οποία διαχωρίζει την υγιή και αξιόλογη προς διατήρηση δενδρώδη και θαμνώδη βλάστηση καθώς και την απομακρυνόμενη δενδρώδη βλάστηση. Η επιλογή των ατόμων που διατηρούνται ή απομακρύνονται έγινε με βάση αισθητικά και λειτουργικά κριτήρια, που καθορίστηκαν με επιτόπια, μακροσκοπική έρευνα που διεξάχθηκε από την ομάδα μελέτης, όπως επίσης και από τη δυνατότητα ένταξή τους ή όχι στη νέα διαμόρφωση.

Συγκεντρωτικά, αναφέρουμε ότι ο αριθμός των δένδρων που απομακρύνονται είναι 2 με συνολικό αριθμό δέντρων στην νέα πρόταση 50 άτομα. Ο αριθμός των θάμνων από 93 που υφίστανται, με μερική απομάκρυνση και τοποθέτηση νέων και είναι συνολικά 103.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΔΕΝΤΡΑ-ΘΑΜΝΟΙ :

Στις περιοχές των δυο ΕΝΟΤΗΤΩΝ απαντώνται κυρίως άτομα του είδους :

-Τούγια (*Thuya orientalis* spp.)

Η τούγια είναι ένα εντυπωσιακό κωνοφόρο καλλωπιστικό φυτό, συνήθως θάμνος ή μικρό δέντρο, που ξεχωρίζει για την πλούσια πυκνή κόμη του σε πρασινοκίτρινο χρώμα. Η αγγλική της ονομασία (*Arborvitae*) προέρχεται από τα λατινικά και σημαίνει «το δέντρο της ζωής». Η τούγια επιλέγεται πολύ συχνά για δημιουργία πυκνού φράχτη, για φύτευση κατά μήκος σε διαδρόμους, καθώς και για μεμονωμένες φυτεύσεις στον κήπο και σε γλάστρα. Συνήθως, στα φυτώρια συναντάμε δύο είδη τούγιας, την ανατολική τούγια με σφαιρικό πλατύ σχήμα και τη δυτική τούγια με πυραμιδοειδές σχήμα. Επίσης, υπάρχουν πολλές νέες ποικιλίες τούγιας με ύψος 1-2 μέτρων, αλλά και ψηλότερες τούγιες που ξεπερνούν σε ύψος τα δέκα μέτρα. Ας δούμε τις σημαντικότερες συμβουλές για τη φροντίδα της τούγιας, για να απολαμβάνουμε καταπράσινο φύλλωμα γεμάτο ζωντάνια στον κήπο και σε γλάστρα.

Εικόνα 57,58. Τούγια (*Thuya orientalis* spp.)

- **Άτομα Ροδιάς** (*Punica Granatum* spp.)

Φυλλοβόλο, ανθεκτικό, μικρό δέντρο, με μεγάλα άνθη σε έντονο πορτοκαλί έως κόκκινο χρώμα αλλά μπορεί κάποιος να συναντήσει και λευκά. Δεν εμφανίζει ιδιαίτερες εδαφικές απαιτήσεις, αλλά ακόμη και στο πότισμα είναι ανθεκτικό και δείχνει αντοχή ακόμη και στο υφάλμυρο νερό. Φέρει πράσινα, ωοειδή, γυαλιστερά φύλλα κι ανάλογα με τον καρπό τους διαχωρίζονται σε οξύκαρπες, γλυκόκαρπες και σε νάνες. Το φυτό ήταν γνωστό από την αρχαιότητα κι υπάρχουν καταγεγραμμένες αναφορές σε αυτό και τις χρήσεις του (π.χ. βυρσοδεψία), επίσης πολλές είναι κι οι αναφορές του εν λόγω καρπού στην ελληνική μυθολογία. Στην αρχαία Ελλάδα αποτελούσε σύμβολο της γονιμότητας και της ζωής με το συμβολικό του χαρακτήρα να φτάνει ως τις ημέρες μας. Το φυτό παρουσιάζει πληθώρα φαρμακευτικών ιδιοτήτων με δραστικές ουσίες σε διάφορα μέρη του , κι όχι μόνο στον καρπό του. Ο Ιπποκράτης συνιστούσε το χυμό του καρπού του φυτού, ενώ οι Διοσκουρίδης και Πλίνιος αναφέρουν θεραπευτικές ιδιότητες στη ρίζα και τη φλούδα του φυτού, αποδεικνύοντας για μια ακόμη φορά ότι οι αρχαίοι ιατροί και φαρμακολόγοι γνώριζαν όσα η σύγχρονη επιστήμη σήμερα αποδεικνύει. Η ροδιά χρησιμοποιείται εκτενώς και στο ινδικό, εναλλακτικό, ιατρικό σύστημα της Αγιουρβέδα. Η επιστημονική – λατινική ονομασία του φυτού *punica* σημαίνει στα λατινικά Καρχηδόνιος καθώς υπήρχε η φήμη ότι στην αρχαία φοινικική επαρχία της Καρχηδόνας (πόλη της Τυνησίας) φύονταν οι καλύτερες ροδιές.

Εικόνα 59,60. Άτομα ροδιάς (*Punica Granatum* spp.)

-Άτομα Αγγελικής (Pittosporum tobira spp.)

Η αγγελική είναι αειθαλής καλλωπιστικός θάμνος, που με το κατάλληλο κλάδεμα μπορεί να διαμορφωθεί και σαν μικρό δένδρο. Η καταγωγή της είναι από τις χώρες της Άπω Ανατολής. Ταξινομείται στην οικογένεια Pittosporaceae στην οποία κατατάσσονται περισσότερα από 240 είδη φυτών, πολλά από αυτά με ιδιαίτερη καλλωπιστική αξία. Στην χώρα μας εκτός από την αγγελική (Pittosporum tobira) υπάρχουν και άλλα πιτόσπορα, συνήθως με μικρότερο μεγέθους. Επιπλέον, υπάρχουν και νάνες ποικιλίες αγγελικής (Pittosporum tobira nanum), κατάλληλες για τον βραχόκηπο ή πηλίνα φυτοδοχεία. Η αγγελική μπορεί να φτάσει σε ύψος μέχρι και τα 5 m, συνήθως όμως διαμορφώνεται στα 2-3 m. Έχει πλούσια βλάστηση και αναπτύσσεται με μέτριο ρυθμό. Τα φύλλα της είναι στιλπνά, γυαλιστερά και παχιά με σκούρο πράσινο χρώμα. Τα άνθη της εμφανίζονται την άνοιξη κατά το Μάιο και διατηρούνται πάνω στο φυτό για 20 σχεδόν ημέρες. Είναι μικρά (1.3 cm) σε μέγεθος, λευκού χρώματος και αναπτύσσονται πολλά μαζί σε ταξιανθία σκιάδιο, ενώ είναι και ελαφρώς αρωματικά. Το φθινόπωρο εμφανίζονται οι καρποί ενώ φαίνονται και οι σπόροι που έχουν κόκκινο χρώμα.

Εικόνα 61,62. Άτομα αγγελικής (Pittosporum tobira spp.)

- Βιβούρνο (Viburnum Tinus spp.)

Θάμνος με σφαιρικό σχήμα. Έχει λευκή, αρωματική ανθοφορία σε σκιάδα το χειμώνα και πράσινο φύλλωμα. Κατάλληλο για στραγγιζόμενα εδάφη. Αειθαλής θάμνος, με

ύψος συνήθως μέχρι 3 μέτρα και σφαιρικό σχήμα. Φύλλα γυαλιστερά, με μέτριο ως βαθυπράσινο χρώμα. Άνθη σε ομάδες, μικρά άσπρα, με ελαφρό άρωμα. Καρποί με βαθύ μπλε χρωματισμό, που παραμένουν για πολύ καιρό στο φυτό. Ανθίζει νωρίς την άνοιξη, στο διάστημα Φεβρουαρίου - Απριλίου. Προτιμά υγρά εδάφη και υγρό περιβάλλον, όπου αναπτύσσεται καλύτερα. Σε συνθήκες πιο ξερές δεν αποτυχαίνει, αλλά η ανάπτυξή του είναι αργή και η άνθησή του φτωχότερη. Αντέχει σε εδάφη αλκαλικά (που περιέχουν περισσότερο ασβέστιο) και στη μόλυνση του περιβάλλοντος. Τα άνθη, οι καρποί, αλλά και η πυκνή βλάστησή του, που δημιουργεί εντυπωσιακό όγκο πράσινου στο χώρο. Είναι κατάλληλο για μπορντούρες ψηλές ή μέσου ύψους, ελεύθερες ή ψαλιδιζόμενες. Μπορεί ακόμη να φυτεύεται σε συστάδες. Όταν φυτεύεται μοναχικά, προβάλλεται ιδιαίτερα η εντυπωσιακή του εμφάνιση.

Εικόνα 63,64. Βιβούρνο (*Viburnum Tinus* spp.)

- **Ευώνυμο** (*Euonymus japonicus* "Aureus")

Τα Ευώνυμα του είδους *japonicus* είναι μέτριοι αειθαλείς θάμνοι με συμπαγή βλάστηση και ευλύγιστα κλαδιά και ωραίο, πολλές φορές τραχύ και γυαλιστερό φύλλωμα. Τα ασημένια πράσινα άνθη του εμφανίζονται το καλοκαίρι και οι καρποί σχηματίζονται αργότερα σαν μικρά κόκκινα μπιλάκια. Το ύψος ποικίλει από 0,3 έως 4 μ. και ανάλογα χρησιμοποιούνται για εδαφοκάλυψη ή για περιφράξεις. Μεγαλώνουν σε ηλιόλουστες θέσεις, σε ημισκιά ακόμα και σε σκιά. Αντέχουν στο κρύο (-15 έως -20ο C), στον άνεμο και στα σταγονίδια της θάλασσας. Το Χρυσό Ευώνυμο (*Euonymus japonicus* "Aureus") είναι είδος με μεσαία γυαλιστερά φύλλα, πράσινα με

ακανόνιστες κίτρινες λωρίδες . Δυνατό φυτό, αρκετά ορθόκλαδο, μπορεί να φτάσει έως 1,5μ. Χρησιμοποιείται για μπορντούρες

Εικόνα 65,66. Ευώνυμο (*Euonymus japonicus* "Aureus")

- **Φωτίνια** (*Photinia Fraseri Red Robin*)

Η Φωτίνια είναι όρθιος, αειθαλής θάμνος που μοιάζει με το λιγούστρο. Είναι κατάλληλη για φράχτες. Οι νεαροί βλαστοί έχουν έντονο, κόκκινο χρώμα, στη συνέχεια κόκκινο έως βιολετί και στο τέλος γίνονται πράσινοι. Ο ήλιος και η θερμοκρασία επηρεάζουν ανάλογα το χρωματισμό των φύλλων. Η ανθοφορία έχει κρεμ λουλούδια σε ομπρελοειδή σκιάδα. Η ανθοφορία της είναι κρεμ, σε ομπρελοειδή σκιάδα κατά τον Μάρτιο-Ιούνιο. Προτιμά εδάφη γόνιμα, δροσερά, όξινα και καλά στραγγιζόμενα. Ευδοκίμει στα περισσότερα εδάφη, ακόμη και στα πιο άγονα, αρκεί να έχει βελτιωθεί το έδαφος με την ενσωμάτωση οργανικής ουσίας ή κοπριάς. Ευδοκίμει τόσο σε προσύλιες όσο και ημισκιερές θέσεις και αντέχει σε θερμοκρασίες έως και -20°C. Επιδέχεται τακτικό κι έντονο κλάδεμα, πράγμα που την καθιστά ιδανική για φυτό φράχτη. Διαμορφώνεται σε δενδρύλλιο, πυραμίδα ή δέντρο. Κατάλληλο για μεμονωμένες φυτεύσεις, σε ομάδες, συστάδες και ελεύθερους ή σχηματισμένους φράχτες. Για τον σχηματισμό φράχτη τα φυτά φυτεύονται σε απόσταση περίπου 70cm. Η φύτευση γίνεται όλο το χρόνο, αλλά καλό είναι να αποφεύγονται οι πολύ ζεστοί μήνες του καλοκαιριού.

Εικόνα 67,68. Φωτίνια (Photinia Fraseri Red Robin)

- **Μυρτιά** (*Myrtus communis*)

Ο θάμνος φτάνει σε ύψος τα 1,5-2,5 m και σπάνια μπορεί να φτάσει έως τα 5 m. Από τη βάση του φυτού εκπνύσσονται τα κλαδιά που αρχικά έχουν όρθια ανάπτυξη αλλά όσο το φυτό μεγαλώνει διακλαδίζονται προς τα πλάγια. Τελικά, η μυρτιά αποκτά σχεδόν στρογγυλό σχήμα και ζωηρή βλάστηση. Τα φύλλα είναι μικρά, γυαλιστερά και αρωματικά. Αναπτύσσονται στους βλαστούς το ένα απέναντι από το άλλο και έχουν βαθύ πράσινο χρώμα. Τα άνθη είναι λευκά, μικρά, με μακρύ μίσχο και αρωματικά. Έχουν πέντε πέταλα και οι στήμονες που προεξέχουν τα κάνουν ακόμα πιο διακοσμητικά. Η μυρτιά ανθίζει όλο το καλοκαίρι από τον Ιούνιο μέχρι τον Αύγουστο. Οι καρποί είναι ράγες με αρχικά άσπρο και στη συνέχεια μαυροκόκκινο χρώμα και παραμένουν στα κλαδιά το φθινόπωρο και το χειμώνα.

Εικόνα 69,70. Μυρτιά (*Myrtus communis*)

- **Χαρουπιά, *Ceratonia siliqua* (ΔΕΝΤΡΑ)**

Η Χαρουπιά ή Ξυλοκερατιά θεωρείται δένδρο, το οποίο μπορεί να συμβάλει στην καθαριότητα της ατμόσφαιρας από το μόλυβδο, στοιχείο το οποίο είναι πολύ βλαβερό για την υγεία. Θεραπευτικές ιδιότητες έχουν κυρίως οι λοβοί και οι σπόροι, αλλά επίσης τα άνθη και τα φύλλα του δέντρου. Συλλέγονται τα άνθη και τα φύλλα κατά την περίοδο άνθησης, ενώ οι λοβοί στα τέλη Ιουλίου. Τη συναντάμε περισσότερο στη Νότιο Ελλάδα, στα νησιά του Αιγαίου και ιδιαίτερα στην Κρήτη και στη Κύπρο, που αναπτύσσεται σε ηλιόλουστες θέσεις, σε φωτεινά δάση με ασβεστόχρα εδάφη, σε όχθες ποταμών, σε υψόμετρο μέχρι τα 500 μέτρα. Είναι ικανό να ευδοκιμήσει σε ξηρά και άγονα εδάφη και παρουσιάζει μεγάλη αντοχή στην ξηρασία και στη μόλυνση των μεγαλουπόλεων γι' αυτό και χρησιμοποιείται πολύ σε πεζοδρόμια και δεντροστοιχίες, ενώ είναι κατάλληλο και για παραθαλάσσιες φυτεύσεις όπου δημιουργεί πολύ καλή σκιά. Είναι εξαιρετικά ανθεκτικό.

Εικόνα 71,72,73. Χαρουπιά, *Ceratonia siliqua*

- **Καλλωπιστική Δαμασκηιά, (*Prunus cerasifera* Pissardii) (ΔΕΝΤΡΑ)**

Η καλλωπιστική Δαμασκηιά είναι φυλλοβόλο δένδρο με σφαιρική κόμη. Έχει κόκκινους νεαρούς βλαστούς και σκούρο, πορφυρό φύλλωμα. Έχει πολυάριθμα, μικρά, ροζ μπουμπούκια που δίνουν λευκορόδινα άνθη, ανοίγουν το Μάρτιο πριν από τα φύλλα. Το ύψος του δένδρου κυμαίνεται από 6 – 8 μέτρα και η διάμετρος του 5 – 6 μέτρα. Με κατάλληλο κλάδεμα μπορεί να γίνει θάμνος και να παραμείνει σε ένα ύψος 2 – 2,5 μέτρα. Έχει μέτριο ρυθμό ανάπτυξης και αρκετά πυκνή βλάστηση.

Είναι κατάλληλη για όλα τα εδάφη, ανθεκτική σε οποιαδήποτε έκθεση και στη μολυσμένη ατμόσφαιρα. Είναι ένα μικρό έως μεσαίου μεγέθους δέντρο ύψους 5-8 μέτρων.

Εικόνα 74,75,76. Καλλωπιστική Δαμασκηλιά, (*Prunus cerasifera* Pissardii)

4.2.5.4 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΦΥΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΦΥΤΕΥΣΗΣ

Το προτεινόμενο φυτικό υλικό επιλέχθηκε σύμφωνα με κριτήρια οικολογικά, εδαφοκλιματικά, βιοκλιματικά και αισθητικά. Η αντοχή στο αστικό περιβάλλον (ατμοσφαιρική ρύπανση, ξηρασία, ρυπασμένο έδαφος, υψηλά επίπεδα αλατότητας) και στις κλιματικές συνθήκες της Ναυπάκτου, οι ελάχιστες απαιτήσεις για συντήρηση (κλαδεύσεις για διατήρηση σχήματος κόμης, συχνότητα ποτίσματος), η δυνατότητα συνδυασμών με τρόπο που να προκύπτουν ενδιαφέρουσες εποχικές εναλλαγές και μεταβολές στο χώρο και η κάλυψη βασικών λειτουργικών και βιοκλιματικών αναγκών αποτέλεσαν τα βασικά κριτήρια επιλογής των φυτικών ειδών.

Καθώς η περιοχή επέμβασης γειτνιάζει με το παραλιακό μέτωπο όπου απαντώνται άτομα πλατάνων και στα πλαίσια της αποφυγής της διασποράς της ασθένειας του πλατάνου.

Ακολουθούν οι περιγραφές των προτεινόμενων ειδών με την επιστημονική τους ονομασία και με τον συμβολισμό τους ως έχουν στο επισυναπτόμενο σχέδιο φυτεύσεως.

- **Χαρουπιά, *Ceratonia siliqua* (ΔΕΝΤΡΑ)**

Η Χαρουπιά ή Ξυλοκερατιά θεωρείται δένδρο, το οποίο μπορεί να συμβάλει στην καθαριότητα της ατμόσφαιρας από το μόλυβδο, στοιχείο το οποίο είναι πολύ βλαβερό για την υγεία. Θεραπευτικές ιδιότητες έχουν κυρίως οι λοβοί και οι σπόροι, αλλά επίσης τα άνθη και τα φύλλα του δέντρου. Συλλέγονται τα άνθη και τα φύλλα κατά την περίοδο άνθησης, ενώ οι λοβοί στα τέλη Ιουλίου. Τη συναντάμε περισσότερο στη Νότιο Ελλάδα, στα νησιά του Αιγαίου και ιδιαίτερα στην Κρήτη και στη Κύπρο, που αναπτύσσεται σε ηλιόλουστες θέσεις, σε φωτεινά δάση με ασβεστούχα εδάφη, σε όχθες ποταμών, σε υψόμετρο μέχρι τα 500 μέτρα. Είναι ικανό να ευδοκιμήσει σε ξηρά και άγονα εδάφη και παρουσιάζει μεγάλη αντοχή στην ξηρασία και στη μόλυνση των μεγαλουπόλεων γι' αυτό και χρησιμοποιείται πολύ σε πεζοδρόμια και δεντροστοιχίες, ενώ είναι κατάλληλο και για παραθαλάσσιες φυτεύσεις όπου δημιουργεί πολύ καλή σκιά. Είναι εξαιρετικά ανθεκτικό.

Εικόνα 77,78,79. Χαρουπιά, *Ceratonia siliqua*

- **Καλλωπιστική Δαμασκηλιά, (*Prunus cerasifera* Pissardii) (ΔΕΝΤΡΑ)**

Η καλλωπιστική Δαμασκηλιά είναι φυλλοβόλο δένδρο με σφαιρική κόμη. Έχει κόκκινους νεαρούς βλαστούς και σκούρο, πορφυρό φύλλωμα. Έχει πολυάριθμα, μικρά, ροζ μπουμπούκια που δίνουν λευκορόδινα άνθη, ανοίγουν το Μάρτιο πριν από τα φύλλα. Το ύψος του δένδρου κυμαίνεται από 6 – 8 μέτρα και η διάμετρος του 5 – 6 μέτρα. Με κατάλληλο κλάδεμα μπορεί να γίνει θάμνος και να παραμείνει σε ένα ύψος 2 – 2,5 μέτρα. Έχει μέτριο ρυθμό ανάπτυξης και αρκετά πυκνή βλάστηση.

Είναι κατάλληλη για όλα τα εδάφη, ανθεκτική σε οποιαδήποτε έκθεση και στη μολυσμένη ατμόσφαιρα. Είναι ένα μικρό έως μεσαίου μεγέθους δέντρο ύψους 5-8 μέτρων.

Εικόνα 80,81,82. Καλλωπιστική Δαμασκηλιά, (*Prunus cerasifera* Pissardii)

- **Βιβούρνο** (*Viburnum Tinus* spp.) - ΘΑΜΝΟΙ

Θάμνος με σφαιρικό σχήμα. Έχει λευκή, αρωματική ανθοφορία σε σκιάδα το χειμώνα και πράσινο φύλλωμα. Κατάλληλο για στραγγιζόμενα εδάφη. Αειθαλής θάμνος, με ύψος συνήθως μέχρι 3 μέτρα και σφαιρικό σχήμα. Φύλλα γυαλιστερά, με μέτριο ως βαθυπράσινο χρώμα. Άνθη σε ομάδες, μικρά άσπρα, με ελαφρό άρωμα. Καρποί με βαθύ μπλε χρωματισμό, που παραμένουν για πολύ καιρό στο φυτό. Ανθίζει νωρίς την άνοιξη, στο διάστημα Φεβρουαρίου - Απριλίου. Προτιμά υγρά εδάφη και υγρό περιβάλλον, όπου αναπτύσσεται καλύτερα. Σε συνθήκες πιο ξερές δεν αποτυχαίνει, αλλά η ανάπτυξή του είναι αργή και η άνθησή του φτωχότερη. Αντέχει σε εδάφη αλκαλικά (που περιέχουν περισσότερο ασβέστιο) και στη μόλυνση του περιβάλλοντος. Τα άνθη, οι καρποί, αλλά και η πυκνή βλάστησή του, που δημιουργεί εντυπωσιακό όγκο πράσινου στο χώρο. Είναι κατάλληλο για μπορντούρες ψηλές ή μέσου ύψους, ελεύθερες ή ψαλιδιζόμενες. Μπορεί ακόμη να φυτεύεται σε συστάδες. Όταν φυτεύεται μοναχικά, προβάλλεται ιδιαίτερα η εντυπωσιακή του εμφάνιση.

Εικόνα 83,84. Βιβούρνο (*Viburnum Tinus* spp.)

- **Φωτίνια** (*Photinia Fraseri Red Robin*) ΔΕΝΤΡΑ

Η Φωτίνια είναι όρθιος, αειθαλής θάμνος που μοιάζει με το λιγούστρο. Είναι κατάλληλη για φράχτες. Οι νεαροί βλαστοί έχουν έντονο, κόκκινο χρώμα, στη συνέχεια κόκκινο έως βιολετί και στο τέλος γίνονται πράσινοι. Ο ήλιος και η θερμοκρασία επηρεάζουν ανάλογα το χρωματισμό των φύλλων. Η ανθοφορία έχει κρεμ λουλούδια σε ομπρελοειδή σκιάδα. Η ανθοφορία της είναι κρεμ, σε ομπρελοειδή σκιάδια κατά τον Μάρτιο-Ιούνιο. Προτιμά εδάφη γόνιμα, δροσερά, όξινα και καλά στραγγιζόμενα. Ευδοκίμει στα περισσότερα εδάφη, ακόμη και στα πιο άγονα, αρκεί να έχει βελτιωθεί το έδαφος με την ενσωμάτωση οργανικής ουσίας ή κοπριάς. Ευδοκίμει τόσο σε προσύλιες όσο και ημισκιερές θέσεις και αντέχει σε θερμοκρασίες έως και -20°C. Επιδέχεται τακτικό κι έντονο κλάδεμα, πράγμα που την καθιστά ιδανική για φυτό φράχτη. Διαμορφώνεται σε δενδρύλλιο, πυραμίδα ή δέντρο. Κατάλληλο για μεμονωμένες φυτεύσεις, σε ομάδες, συστάδες και ελεύθερους ή σχηματισμένους φράχτες. Για τον σχηματισμό φράχτη τα φυτά φυτεύονται σε απόσταση περίπου 70cm. Η φύτευση γίνεται όλο το χρόνο, αλλά καλό είναι να αποφεύγονται οι πολύ ζεστοί μήνες του καλοκαιριού.

Εικόνα 85,86. Φωτίνια (*Photinia Fraseri Red Robin*)

- **Ακακία Κυανόφυλλη** (*Acacia saligna*)

Η Ακακία η κυανόφυλλη, είναι ιθαγενής θάμνος ή δέντρο της μακρινής Αυστραλίας, αλλά έχει καλλιεργηθεί και προσαρμοστεί σε όλες χαμηλές περιοχές της χώρας μας, σε υψόμετρο μέχρι και τα 700 μέτρα. Είναι Ακακία η κυανόφυλλη είναι ένα μικρό αειθαλές δέντρο της οικογένειας των Fabaceae με ύψος που μπορεί να φτάσει και τα 8 μέτρα και διάμετρο τα 3. Έχει πλαγιόκλαδη κόμη που αποτελείται από εύκαμπτα, γωνιώδη κλαδιά με κατερχόμενες κορυφές.

Όπως πολλά είδη ακακίας, έτσι και η Ακακία η κυανόφυλλη έχει φυλλώδια και όχι αληθινά φύλλα, αυτά έχουν μήκος 8-30 εκατοστά, εκφύονται κατ' εναλλαγή, έχουν ένα μόνο κεντρικό νεύρο, είναι λογχοειδή-γραμμικά. Στη βάση του κάθε φυλλώδιο υπάρχει ένας αδένας που εκκρίνει ένα ζαχαρούχο υγρό το οποίο προσελκύει τα μυρμήγκια. Τα ανοιχτοκίτρινα άνθη της φύονται ανά 2-6 στις μασχάλες των φύλλων, σε φοβοειδείς ταξιανθίες και είναι σφαιρικά κεφάλια με διάμετρο 10-15 χιλιοστά. Η ανθοφορία της ξεκινά τον Ιανουάριο και διαρκεί μέχρι και τον Απρίλιο. Ο καρπός είναι μαυριδερός χέδρωψ και ωριμάζει από το Μάιο μέχρι και τον Ιούλιο.

Εικόνα 87,88. Ακακία Κυανόφυλλη (*Acacia saligna*)

- **Λιγούστρο** (*Ligoustrum*)

Το λιγούστρο είναι ένας αειθαλής καλλωπιστικός θάμνος που διακρίνεται για το πυκνά, φωτεινά, γυαλιστερά δερματώδη φύλλα του. Έχει σχετικά γρήγορη ανάπτυξη και μπορεί να φτάσει σε ύψος τα 4-5 μέτρα. Το λιγούστρο έχει ευρεία χρήση στην

κηποτεχνία, στη δημιουργία φραχτών, διαδρόμων και διαχωριστικών σε δρόμους. Θα το συναντήσουμε και σε μεμονωμένες φυτεύσεις στον κήπο ή σε γλάστρα όπου διαμορφώνεται σε διάφορα σχήματα. Σχηματίζει μικρά λευκά άνθη την άνοιξη και το καλοκαίρι και κάνει μικρούς μπλε καρπούς, σα μικρά μούρα, μέσα στο χειμώνα. 1. Τι εδαφοκλιματικές συνθήκες θέλει το λιγούστρο; Το λιγούστρο είναι ανθεκτικό καλλωπιστικό φυτό και αναπτύσσεται σε όλους τους τύπους των εδαφών. Ευδοκίμει σε ηλιόλουστες και ημισκιερές θέσεις, ενώ μπορεί να φυτευτεί σε παραθαλάσσια μέρη, καθώς αντέχει στα υδροσταγονίδια της θάλασσας. Το λιγούστρο είναι πολύ ανθεκτικό και στις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες του χειμώνα. Σχετικά με τον τρόπο πολλαπλασιασμού, το λιγούστρο πολλαπλασιάζεται με σπόρους και με μοσχεύματα. - Πηγή: www.mistikakipou.gr

Εικόνα 89,90. Λιγούστρο (Ligoustrum)

- **Ακακία Κωνστ/λεως (Albizia)**

Πρόκειται για φυλλοβόλο δέντρο με πλάγια ανάπτυξη και ημισφαιρικό σχήμα κόμης που φτάνει σε ύψος τα 8-10m. Τα φύλλα της είναι διπλά και σύνθετα με ανοιχτό πράσινο χρώμα. Τα μακρυά, κυρτά κλαδιά της με την αραιή κόμη δημιουργούν έναν ελαφρύ ίσκιο που είναι ιδανικός για τους καλοκαιρινούς μήνες. Η συγκεκριμένη ακακία ανθοφορεί τον Ιούλιο και τον Αύγουστο με εντυπωσιακά ροζ λουλούδια που μοιάζουν με φουντίτσες. Δεν έχει ιδιαίτερες εδαφικές απαιτήσεις και προτιμά ηλιόλουστες θέσεις φύτευσης. Είναι δέντρο που αντέχει και σε παραθαλάσσιες φυτεύσεις.

Εικόνα 91,92. Ακακία Κωνστ/λεως (Albizia)

-Άτομα Αγγελικής (Pittosporum tobira spp.)

Η αγγελική είναι αειθαλής καλλωπιστικός θάμνος, που με το κατάλληλο κλάδεμα μπορεί να διαμορφωθεί και σαν μικρό δένδρο. Η καταγωγή της είναι από τις χώρες της Άπω Ανατολής. Ταξινομείται στην οικογένεια Pittosporaceae στην οποία κατατάσσονται περισσότερα από 240 είδη φυτών, πολλά από αυτά με ιδιαίτερη καλλωπιστική αξία. Στην χώρα μας εκτός από την αγγελική (*Pittosporum tobira*) υπάρχουν και άλλα πιττόσπορα, συνήθως με μικρότερο μεγέθους. Επιπλέον, υπάρχουν και νάνες ποικιλίες αγγελικής (*Pittosporum tobira nanum*), κατάλληλες για τον βραχόκηπο ή πηλίνα φυτοδοχεία. Η αγγελική μπορεί να φτάσει σε ύψος μέχρι και τα 5 m, συνήθως όμως διαμορφώνεται στα 2-3 m. Έχει πλούσια βλάστηση και αναπτύσσεται με μέτριο ρυθμό. Τα φύλλα της είναι σπιλπνά, γυαλιστερά και παχιά με σκούρο πράσινο χρώμα. Τα άνθη της εμφανίζονται την άνοιξη κατά το Μάιο και διατηρούνται πάνω στο φυτό για 20 σχεδόν ημέρες. Είναι μικρά (1.3 cm) σε μέγεθος, λευκού χρώματος και αναπτύσσονται πολλά μαζί σε ταξιανθία σκιάδιο, ενώ είναι και ελαφρώς αρωματικά. Το φθινόπωρο εμφανίζονται οι καρποί ενώ φαίνονται και οι σπόροι που έχουν κόκκινο χρώμα.

Εικόνα 93,94. Άτομα αγγελικής (*Pittosporum tobira* spp.)

-Τούγια (*Thuja orientalis* spp.)

Η τούγια είναι ένα εντυπωσιακό κωνοφόρο καλλωπιστικό φυτό, συνήθως θάμνος ή μικρό δέντρο, που ξεχωρίζει για την πλούσια πυκνή κόμη του σε πρασινοκίτρινο χρώμα. Η αγγλική της ονομασία (*Arborvitae*) προέρχεται από τα λατινικά και σημαίνει «το δέντρο της ζωής». Η τούγια επιλέγεται πολύ συχνά για δημιουργία πυκνού φράχτη, για φύτευση κατά μήκος σε διαδρόμους, καθώς και για μεμονωμένες φυτεύσεις στον κήπο και σε γλάστρα. Συνήθως, στα φυτώρια συναντάμε δύο είδη τούγιας, την ανατολική τούγια με σφαιρικό πλατύ σχήμα και τη δυτική τούγια με πυραμιδοειδές σχήμα. Επίσης, υπάρχουν πολλές νάνες ποικιλίες τούγιας με ύψος 1-2 μέτρων, αλλά και ψηλότερες τούγιες που ξεπερνούν σε ύψος τα δέκα μέτρα. Ας δούμε τις σημαντικότερες συμβουλές για τη φροντίδα της τούγιας, για να απολαμβάνουμε καταπράσινο φύλλωμα γεμάτο ζωντάνια στον κήπο και σε γλάστρα.

Εικόνα 95,96. Τούγια (*Thuja orientalis* spp.)

- **Βιβούρνο** (*Viburnum Tinus* spp.)

Θάμνος με σφαιρικό σχήμα. Έχει λευκή, αρωματική ανθοφορία σε σκιάδα το χειμώνα και πράσινο φύλλωμα. Κατάλληλο για στραγγιζόμενα εδάφη. Αειθαλής θάμνος, με ύψος συνήθως μέχρι 3 μέτρα και σφαιρικό σχήμα. Φύλλα γυαλιστερά, με μέτριο ως βαθυπράσινο χρώμα. Άνθη σε ομάδες, μικρά άσπρα, με ελαφρό άρωμα. Καρποί με βαθύ μπλε χρωματισμό, που παραμένουν για πολύ καιρό στο φυτό. Ανθίζει νωρίς την άνοιξη, στο διάστημα Φεβρουαρίου - Απριλίου. Προτιμά υγρά εδάφη και υγρό περιβάλλον, όπου αναπτύσσεται καλύτερα. Σε συνθήκες πιο ξερές δεν αποτυχαίνει, αλλά η ανάπτυξή του είναι αργή και η άνθησή του φτωχότερη. Αντέχει σε εδάφη αλκαλικά (που περιέχουν περισσότερο ασβέστιο) και στη μόλυνση του περιβάλλοντος. Τα άνθη, οι καρποί, αλλά και η πυκνή βλάστησή του, που δημιουργεί εντυπωσιακό όγκο πράσινου στο χώρο. Είναι κατάλληλο για μπορντούρες ψηλές ή μέσου ύψους, ελεύθερες ή ψαλιδιζόμενες. Μπορεί ακόμη να φυτεύεται σε συστάδες. Όταν φυτεύεται μοναχικά, προβάλλεται ιδιαίτερα η εντυπωσιακή του εμφάνιση.

Εικόνα 97,98. Βιβούρνο (*Viburnum Tinus* spp.)

Ακολουθεί λίστα με τα προτεινόμενα είδη φυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΦΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ				
A/A	ΣΥΜΒ.	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΒΟΤΑΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	
ΑΕΙΘΑΛΗ ΔΕΝΔΡΑ				
1.	Cs	Χαρουπιά	<i>Ceratonia siliqua</i>	8
2.	PF	Φωτίνια	<i>Photinia Fraseri Red Robin</i>	5
3.	As	Ακακία κυανόφυλλη	<i>Acacia saligna</i>	1
4.	L	Λιγούστρο	<i>Ligustrum</i>	4
ΦΥΛΛΟΒΟΛΑ ΔΕΝΔΡΑ				
5.	PC	Δαμασκηινά Καλλωπιστική	<i>Prunus cerasifera</i>	4
6.	Aj	Ακακία Κωνστ/λεως	<i>Albizia julibrissin</i>	7
ΣΥΝΟΛΟ				29
ΑΕΙΘΑΛΕΙΣ ΘΑΜΝΟΙ				
7.	Pt	Αγγελική	<i>Pittosporum tobira</i>	34
8.	Ptn	Τούγια	<i>Thuja orientalis spp.</i>	20
9.	Bt	Βιβούρνο αειθαλές	<i>Viburnum tinus</i>	10
ΣΥΝΟΛΟ				64

Τα προτεινόμενα δέντρα τοποθετούνται είτε σε δεντροστοιχίες ακολουθώντας και τονίζοντας τις σχεδιαστικές χαράξεις, είτε σχηματίζοντας συστάδες για σκιασμό συγκεκριμένων περιοχών (ανάπαυσης, αναψυχής).

Οι προτεινόμενοι θάμνοι τοποθετούνται σε συστάδες σχηματίζοντας ενδιαφέρουσες συνθέσεις. Προτείνονται διαφορετικοί θαμνώνες, οι οποίοι εμπεριέχουν είδη με δυνατότητα συνδυασμού που θα δίνουν ενδιαφέρουσες εποχικές εναλλαγές και μεταβολές στο χώρο. Οι θαμνώνες αυτοί θα επαναλαμβάνονται στα διάφορα σημεία της διαμόρφωσης, ανάλογα με τις εκάστοτε λειτουργικές ανάγκες.

Στα Σχέδια Φύτευσης, κλίμακας 1:100 που επισυνάπτουμε φαίνονται σε κάτοψη οι θέσεις των φυτεύσεων, τα είδη που προτείνουμε και ο αριθμός αυτών.

Επιλογή Ειδών Φύτευσης

Για την επιλογή των παραπάνω ειδών λάβαμε υπόψη από τη μία πλευρά τις ανάγκες του περιβάλλοντος χώρου, τους σκοπούς χρήσης των φυτεύσεων, τις αρχιτεκτονικές

και αισθητικές χρήσεις και από την άλλη τις οικολογικές συνθήκες της περιοχής ώστε να φυτευθούν είδη ανθεκτικά με καλή ανάπτυξη και εύκολη καλλιέργεια στο μέλλον.

4.3 ΦΩΤΙΣΜΟΣ-ΕΞΙΚΟΝΟΜΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προτείνεται η μελέτη ηλεκτροφωτισμού της περιοχής επέμβασης, ώστε να επιτευχθεί η εύρυθμη, ασφαλής και άρτια λειτουργία της περιοχής.

Θα πρέπει ο φωτισμός γενικά, να ενισχύει την εικόνα της ηρεμίας και της αναψυχής (για αποτροπή φαινομένων βίας) δημιουργώντας ένα περιβάλλον γαλήνιο και θα πρέπει να υποβοηθά την πρόσβαση στην περιοχή.

Ο φωτισμός αυτός προτείνεται να υλοποιείται με φωτιστικά τύπου LED (Light Emitting Diode – Δίοδος Εκπομπής Φωτός) σεβόμενα το περιβάλλον, τα οποία θα παρέχουν καθαρής και προηγμένης τεχνολογίας φωτισμό. Χρησιμοποιούν λιγότερη ενέργεια από τις συμβατικές λύσεις φωτισμού, επιτυγχάνοντας έτσι τη δραστική μείωση των εκπομπών άνθρακα. Αποτελούν την καλύτερη λύση φωτισμού, στα πλαίσια ανάπτυξης μορφών πράσινης ενέργειας.

Τα οφέλη που υπάρχουν με την χρήση των λαμπτήρων LED είναι πολλαπλά:

- Μείωση ενεργειακής κατανάλωσης.
- Μηδενισμός της ακτινοβολίας, μείωση της θερμότητας.
- Μεγάλη διάρκεια ζωής και αντοχή.
- Εξοικονόμηση χώρου και καλαισθησία.
- Ασφαλής, αθόρυβη και απρόσκοπτη λειτουργία.
- Μηδενική Συντήρηση.
- Υψηλή Χρωματική Απόδοση.

Η εγκατάσταση του ηλεκτροφωτισμού θα είναι όμοιος με αυτών των μελετών που έχουν εγκριθεί σε προηγούμενες μελέτες του παραδοσιακού οικισμού της Ναυπάκτου.

Οι προδιαγραφές και η ανάλυση του φωτιστικού ιστού είτε σε στύλο είτε επί τοίχου γίνετε στην ηλεκτρολογική μελέτη. Οι βάση αυτού είναι διαστάσεων 45x45εκ. περίπου, φρεάτιο κάτω από τη στάθμη του τελικού δαπέδου διαστάσεων 60x60εκ. περίπου.

4.4 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η νέα μελέτη θα απαιτηθεί να πραγματοποιηθεί μια σειρά παρεμβάσεων ανά αντικείμενο εργασιών και κατηγορία μελέτης.

Αναλυτικότερα από την αρχιτεκτονική μελέτη προβλέπονται οι εξής εργασίες:

- Διαμόρφωση νέων χαράξεων σε ολόκληρο το μήκος της περιοχής και οριοθέτηση του οδοστρώματος / πεζοδρομίων.
- Αποξήλωση κρασπέδων πρόχυτων ή μη.
- Αποξήλωση επιστρώσεων πεζοδρομίων παντός είδους εντός των ορίων παρέμβασης.
- Κόψιμο – εκρίζωση θάμνων και δέντρων.
- Εργασίες ασφαλοκοπής.
- Αποξήλωση ασφαλοταπήτων και στρώσεων οδοστρωσίας.
- Καθαίρεση στοιχείων κατασκευών από άοπλο σκυρόδεμα-ρείθρα.
- Καθαίρεση στοιχείων κατασκευών από οπλισμένο σκυρόδεμα (τοιχία, κτλ.).
- Ανύψωση - ταπείνωση φρεατίων.
- Μετατόπιση φρεατίων υδροσυλλογής ομβρίων.
- Κατασκευές από οπλισμένο σκυρόδεμα (ρείθρα, διαμορφώσεις πυθμένα τάφρων, κτλ.)
- Εκσκαφές και επιχώσεις για τη διαμόρφωση κλίσεων σύμφωνα με τα νέα υψόμετρα.
- Κατασκευή ραμπών ΑμεΑ με κατάλληλη κλίση 5%-8% και ραμπών πρόσβασης στους χώρους στάθμευσης των κατοικιών.
- Κατασκευή υπόβασης πεζοδρομίου και κρασπέδου με διαμόρφωση οπών στα σημεία των νέων δέντρων.
- Τοποθέτηση κρασπέδων από φυσικό πέτρωμα-ψαμμίτη στο όριο της οδού.
- Επίστρωση λωρίδων από φυσικό πέτρωμα-ψαμμίτη πλάτους 15 εκ. στο όριο των οικοπέδων – όριο της ρυμοτομικής γραμμής.
- Επίστρωση όδευσης τυφλού πλάτους 40 εκ. από διαμορφωμένες πλάκες.
- Επίστρωση κυβολίθων φυσικού πετρώματος-ψαμμίτη διαστάσεων 20x20 εκ. στην περιοχή θέσεων στάθμευσης.
- Επίστρωση επιφανειών με φυσικό πέτρωμα-ψαμμίτη.
- Άνοιγμα λάκκων για την τοποθέτηση δέντρων.

- Τοποθέτηση δέντρων και θάμνων με μπάλα χρώματος και υποστήλωση δέντρων.
- Τοποθέτηση κατακόρυφης σήμανσης.
- Τοποθέτηση κηπευτικού χρώματος.
- Τοποθέτηση δενδροδόχων.
- Τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων περιμετρικά της δεξαμενής νερού και της πεζογέφυρας.
- Τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού.
- Εργασίες ασφαλτόστρωσης
- Εργασίες οριζόντιας σήμανσης.
- Κατασκευή χαμηλού τοιχίου/ομαλοποίηση υφιστάμενου, περιμετρικά της ψηλής δεξαμενής νερού
- Καθαρισμός, συντήρηση και αποκατάσταση της δεξαμενής νερού
- Κατασκευή ξύλινης διαδρομής (deck) πάνω από την μεταλλική γέφυρα στην περιοχή της δεξαμενής νερού.
- Επανατοποθέτηση σταθμού ηλεκτροκίνητων ποδηλάτων.
- Κατασκευή παρτεριών για φύτευση
- Κατασκευή σταθερών καθιστικών από οπλισμένο σκυρόδεμα με ή χωρίς κάθισμα από ξύλινα σανίδια
- Προσδιορισμός σημείου τοποθέτησης/προμήθειας έξυπνου καθιστικού
- Εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων Led για το φωτισμό της περιοχής.

5. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Το έργο διέπεται από τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού και έχει ως στόχο την αύξηση της βιωσιμότητας των κοινόχρηστων χώρων της ευρύτερης οικιστικής ενότητας στην οποία εντάσσεται. Στόχος της πρότασης χρηματοδότησης θα είναι η περιβαλλοντική αναβάθμιση των κοινοχρήστων χώρων δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στην απόδοση στον δημότη μεγαλύτερων επιφανειών δημόσιου χώρου, ο οποίοι θα καταστούν ελκυστικοί στο χρήστη και φιλικό στο περιβάλλον, δια μέσω της βελτίωσης του μικροκλίματος των περιοχών παρέμβασης με την ενσωμάτωση σε

αυτούς βιοκλιματικών χαρακτηριστικών, αύξηση του πρασίνου και επίτευξη της μέγιστης δυνατής ποιότητας και ασφάλειας. Παράλληλα αυξάνει τις αστικές ροές χωρίς να περιορίζουν τις δυνατότητες ελεύθερης πρόσβασης και αναψυχής.

5.1 Ο ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της ανάπλασης τεκμηριώνεται με τη συμπερίληψη μεμονωμένων κοινόχρηστων χώρων σημαντικού μεγέθους, όπως είναι η πλατεία Κορυδαλλέως, η διασταύρωση της οδού Νόβα με τον πεζόδρομο Μπλέρη και της οδού Τζαβέλλα με την οδό Επισκόπου Δαυίδ, οι οποίοι έχουν αυξημένη σημασία για το σύνολο του οικιστικού συνόλου στο οποίο εντάσσονται.

Στην ενότητα αυτή συνοψίζονται οι λόγοι για τους οποίους η περιοχή ανάπλασης πληροί τα κριτήρια ένταξης της παρούσας πρότασης χρηματοδότησης.

Συγκεκριμένα:

- Οι δυο ενότητες βρίσκονται σε εγγύτητα και η ανάπλαση αυτών θα οδηγήσει στην ανάδειξη των σημαντικών πολιτιστικών πόρων
- η δημιουργία ενός ισχυρού πόλου έλξης
- η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη
- η ενίσχυση της μεταξύ τους σχέση
- ο εμπλουτισμός των δράσεων
- οι δράσεις που κατανέμονται στις δυο ενότητες αλληλοσυμπληρώνονται αποτελώντας το κάθε ένα το ένα τμήμα μίας ολοκληρωμένης παρέμβασης, ενός ενιαίου συνόλου
- η δημιουργία μίας ενιαίας αντιληπτικά εικόνας
- η αισθητική και η λειτουργική αναβάθμιση
- ο εμπλουτισμός και η ενίσχυση του φυσικού στοιχείου με την αύξηση του αστικού πρασίνου
- η αύξηση της βιωσιμότητας των κοινόχρηστων χώρων του οικισμού και της ευρύτερης οικιστικής περιοχή στην οποία εντάσσονται οι δυο ενότητες, τα οποία διέπονται από τις αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού προάγοντας την αειφορία
- η αύξηση των αστικών ροών
- η διευκόλυνση πρόσβασης ΑμεΑ και ατόμων με μειωμένη κινητικότητα ΑΜΚ

5.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Οι νέες προτεινόμενες διαμορφώσεις καλούνται να υλοποιήσουν δύο ζωντανούς πυρήνες οι οποίοι θα λειτουργούν συμπληρωματικά με ευεργετικά οφέλη αισθητικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά στην άμεση και στην ευρύτερη περιοχή.

Στην παρούσα πρόταση χρηματοδότησης κάτι τέτοιο επιτυγχάνεται μέσω μίας σύγχρονης σχεδιαστικής προσέγγισης όπου εφαρμόζονται ποικίλοι χειρισμοί σε κάθε ενότητα, άλλοτε ήπιοι και άλλοτε πιο γενναίοι, σύμφωνα με τις ανάγκες του ίδιου του χώρου αλλά και της γύρω περιοχής, τις χρήσεις που υφίστανται αλλά και που επιδιώκονται, καθώς και τους περιορισμούς που επιβάλλει η ίδια η φύση της περιοχής μελέτης.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων και η εκτίμηση των θετικών επιπτώσεων αναλύονται στις επόμενες υποενότητες.

5.2.1 Αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση

Το αστικό πράσινο, πρέπει να παρέχει δυνατότητα φυγής από το πυκνοδομημένο περιβάλλον σε ένα διαμορφωμένο τοπίο με άλλα χρώματα, σχήματα και ήχους, σε καθαρότερη ατμόσφαιρα, ηπιότερους θορύβους, σε ένα χώρο δροσερό, σκιερό ή άπλετα ηλιόλουστο, με αρτιότερο ουρανό ή άπλετη θέα.

Η απόδοση του ανασχεδιασμένου δημόσιου χώρου στον τόπο αναμένεται να αναβαθμίσει την ευρύτερη περιοχή δημιουργώντας έναν ελκυστικό πυρήνα για τους πολίτες, με τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και την ενσωμάτωση καλαισθητών στοιχείων. Πρόκειται για έναν ολοκληρωμένο χώρο αναψυχής, ξεκούρασης και διαφυγής από την καθημερινή ένταση με ενότητες διαφορετικών στοιχείων για στάση και παραμονή στο χώρο.

Η χρήση του πρασίνου στον πολεοδομικό και αρχιτεκτονικό σχεδιασμό βελτιώνει την αισθητική αντίληψη και την απόλαυση του αστικού τοπίου. Η σωστή επιλογή των φυτεύσεων και ο συνδυασμός τους με άλλα φυσικά υλικά (δαπέδων, αστικού εξοπλισμού κ.α.) προβλέπεται να βοηθήσει στην εναρμόνιση του δομημένου αστικού τοπίου και του φυσικού περιβάλλοντος.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις εκτός από το σχεδιαστικό ύψος, ενσωματώνουν υλικά και στοιχεία που εκφράζουν και αυτά τη σύγχρονη εποχή και αναμένεται να διαμορφώσουν και να αποδώσουν ταυτότητα στην περιοχή.

5.2.2 Περιβαλλοντικά οφέλη – ενίσχυση της αειφορίας

Η ενσωμάτωση της βιοκλιματικής αντίληψης στο σχεδιασμό αναμένεται να αναβαθμίσει το επιβαρυνόμενο, από την ανθρώπινη παρουσία, τοπικό οικοσύστημα. Ο εμπλουτισμός του πρασίνου στα προτεινόμενα έργα με το νέο πλήθος δεντροφυτεύσεων και θαμνοειδών προβλέπεται να επιδράσει θετικά τόσο στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και στην οικολογική ισορροπία, όσο και στη βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής και κατά συνέπεια στις κλιματικές συνθήκες και στο έδαφος. Προς αυτή την κατεύθυνση προβλέπεται να συμβάλλουν και τα υδάτινα στοιχεία (συντριβάνια, καταρράκτης) που έχουν διατηρηθεί και ενσωματωθεί στη διαμόρφωση της πλατείας Κορυδαλλέως .

Επιπρόσθετα οι λειτουργίες της βλάστησης παρέχουν προστασία, στην κλίμακα που επιτρέπεται, από ανέμους και βροχή, αμβλύνουν ακραίες θερμοκρασίες, μειώνουν ηχορύπανση, δίνουν σκιά απαλλαγμένη από υπεριώδεις ακτινοβολίες και βελτιώνουν αισθητικά το αστικό τοπίο. Όλα αυτά τα στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, συμβάλλοντας έτσι στην περιβαλλοντική πληροφόρηση της τοπικής κοινωνίας.

5.2.3 Κοινωνικά και οικονομικά οφέλη

Η αύξηση του πρασίνου και ο εμπλουτισμός των φυτεύσεων στην πόλη δρα πολλαπλά, ανανεώνοντας οξυγόνο, συγκεντρώνοντας ρυπαντές, απορροφώντας σκόνη, μετριάζοντας θορύβους. Οι θετικές επιπτώσεις του πρασίνου των πόλεων εκτός από τα φυσικά και ψυχολογικά οφέλη, λόγω της βελτίωσης της σωματικής και ψυχικής υγείας των αστών, εκτείνονται και επηρεάζουν και την κοινωνική συνοχή.

Η υλοποίηση των αναπλάσεων, η δημιουργία δηλαδή ενός οργανωμένου και καλαισθητού περιβάλλοντος αστικού πρασίνου με μία νέα μορφή, θα δημιουργήσει έναν ισχυρό πόλο έλξης, χώρο συγκέντρωσης των κατοίκων για αναψυχή και ξεκούραση. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις και η εγκατάσταση των νέων χρήσεων, απευθύνονται σε όλους τους κατοίκους της περιοχής, καθώς περιλαμβάνουν δραστηριότητες και χώρους αναψυχής για όλες τις ηλικιακές ομάδες και για πολίτες

ΑμεΑ. Συνεπώς θα συμβάλλει στη συνύπαρξη όλων, στην ενίσχυση των κοινωνικών επαφών και κατ' επέκταση στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ωστόσο, εκτός από τους βασικούς ωφελομένους που είναι οι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής, αλλά και του Δήμου, λόγω της επιρροής στην ευρύτερη περιοχή, άλλοι ωφελοόμενοι αναμένεται να είναι και οι επισκέπτες, τουρίστες, κτλ. Επομένως αναμένεται η αναζωογόνηση της ευρύτερης περιοχής και ο μετασχηματισμός της που θα έχουν ως αποτέλεσμα την προσέλκυση νέων επενδύσεων και άρα την οικονομική αναβάθμιση.

Επιπρόσθετα η υλοποίηση του έργου αναμένεται να δημιουργήσει θέσεις εργασίας έως την αποπεράτωσή του, αλλά και ευκαιρίες απασχόλησης στην επόμενη φάση της συντήρησής του, όπου απαιτούνται ποικίλες ειδικότητες ανθρώπων.

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ 2020

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:

Παπαϊωάννου Ειρήνη
Πολ. Μηχανικός Τ.Ε

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ:

Η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη
Τμήματος Μελετών & Τεχνικών Έργων

Καραγεώργου Παρασκευή
Πολιτικός Μηχανικός Τ.Ε

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ:

Η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη
Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Σερεμέτη Λαμπρινή
Πολιτικός Μηχανικός Π.Ε